Haraççı Kardeşler

İzmir ve Ankarada olduğu gibi İstanbulda da büyük bir

MOBİLYE

Mağazası açtılar. Salonlarını bir defa görünüz.
Adres: Fincancılar Rızapaşa yokuşu No. 61
İZMİR - ANKARA - İSTANBUL

Cumhuriyet

17 nci yıl sayı: 5859

İSTANBUL — CAĞALOĞLU
Telgraf ve mektub adresi: Cumhuriyet, İstanbul - Posta kutusu: İstanbul. No. 246
Telefon: Başmuharrir: 22366. Tahrir heyeti: 24298. İdare ve matbaa kısmı: 24299 - 24290

Cumartesi 30 ikinciteşrin 1940

GÜVEN

SİGORTA SOSYETESİ
Hayat, yangın, nakliyat, kaza
Galata - Tel: 44969 - 40630

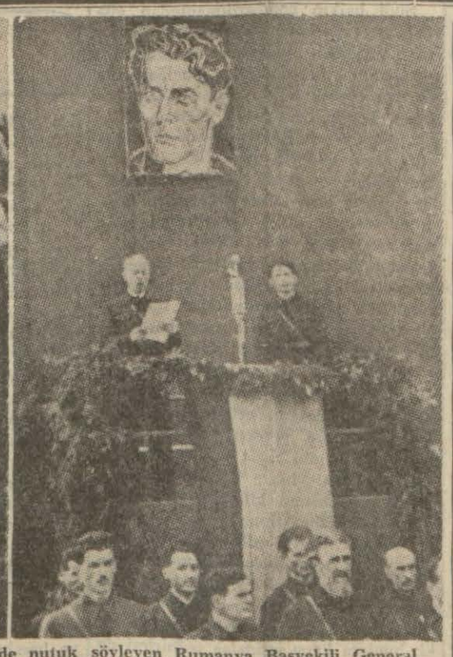

Rumanyanın hemen hemen bellibaşlı büyüklerini katleden Demirmuhafızlar ve onların bir mitinginde nutuk söyleyen Rumanya Başvekili General Antonesko (Sağındaki Demirmuhafızların şefi Horia Simo'dur, başlarının üstündeki portre de teşkilâtın vaktile öldürülen lideri Coderanu'ya aiddir)

Işıkların maskelenmesi

Yarın akşamdan itibaren tam tatbik edilecek

Halkın riayet etmesi lâzım tedbirler Vilâyetin yeni talimatnamesinde tamamen izah olunmaktadır

Harb gayeleri

Mihver propaganda neşriyatı haber veriyor ki İşçi fırkasından bir İngiliz meb'usu Mecliste İngiliz hükûmetinden harb gayelerinin izah edilmesini istemiş de İngiliz hükûmeti bu meb'usun arzusunu yerine getirmemiş. Bu haberi böylece neşreden propaganda teşkilâtı İngiliz harb gayelerinin alenen itiraf olunamıyacak tarafları bulunduğunu anlatmak isteyor.

On beş aydır devam eden harbin öyle garib safhaları görüldü ve bu haile gittikçe öyle karışık şekillerde inkişaf etti ki bu ölüm dirim cidalinde bundan sonra İngiltereden her adım başında harb gayelerinin izahını beklemek abes olur. Çünkü ameli hiç bir faydası olmıyacağı görülen bu izahlar karşı tarafa yeni yeni propaganda silâhları ve hatta harb silâhları vermiş olmaktan başka bir şeye yarayamaz.

Harb gayelerini İngiltere izah etmiyor da mihver devletleri izah ediyorlar mı? Mihverin İngilteresiz Avrupaya vermek iddiasında bulunduğu yeni nizamın bile şimdiye kadar dört başı mamur bir tarifi yapılmış mıdır? Hakikatte adeta gayesiz bir boğuşma devresine girmiş gibi görünen harbin bugün için her taraftaki tecellileri onun sadece bir tahrib harbi olduğu manzarasını ve hissini vermektedir. Elbirliğile insanlığın müşterek malı olan medeniyet yıkılıyor. Niçin, hangi gayelere varmak hesabına?

İki tarafta da harb gayeleri bütün tafsilâtile ortaya konulmamakta olmasına rağmen takib olunan maksadlar dünya efkârı umumiyesinin meçhulü değildir. Demokrasi devletleri hesabına bu harbin sebebi, kendilerinki başta olmak üzere, milletlerin hürriyet ve istiklâllerine hürmet etmek ve ettirmekten ibaret olduğunu bilmiyen yoktur. Harb silindirinin üzergâhında bulunmak suretile çiğnenip ezilmiş yarım düzineden fazla millet bugün maddi ve manevi en karanlık bir sefalet içinde hayata yeniden doğacakları günü bekleyorlar ve bu milletlerin tekrar hürriyet ve istiklâllerine kavuşturulmaları vazife ve mes'uliyetinin kahramanlığını da İngiltere kendi üzerine almış bulunuyor.

Harbi kaybettiği kanaatile mütareke akdeden Fransanın Vişi hükûmeti mahiyetini henüz kimsenin bilmediği bir Alman - Fransız işbirliğinde selâmet çaresi ararken hür Fransızlar İngilizlerle işbirliği yaparak nihai zafere kadar mücadeleye devam etmek azmini göstermekte ve bellibaşlı Fransız müstemlekeleri ise haklarında alınabilecek fena kararlara karşı kulakları girişte beklemektedirler. Anavatan Fransasının işgal altında olan ve olmıyan taraflarında mağlûb vaziyetin mahrumiyet ve sefaletlerile artan gizli bir hiddet ve isyan havasının kaynaştığını söyleyenler bir beş değillerdir.

Almanya ile işbirliği sulh demek değilmiş. Fakat bunun sulha temel teşkil edecek bazı iptidaî anlaşma esaslarını ihtiva edeceği farz ve kabul olunursa

YUNUS NADİ

[Arkası sahife 3 sütun 4 te]

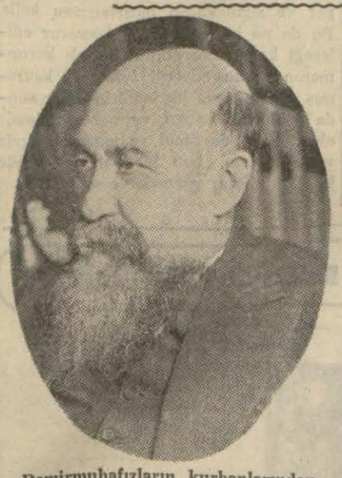

Demirmuhafızların kurbanlarından eski Başvekil Prof. Yorga

Bükreşteki Alman elçisinin siyasî faaliyeti

Başvekille uzun bir mülâkat yaparak Berline gitti

Eski Nazır Madgearuda sokakta tabanca ile öldürülmüş olarak bulundu

Belgrad 29 (a.a.) — Öğrenildiğine göre, Almanyanın Rumanya elçisi Dr. Fabricius Berline gitmek üzere dün akşam hususî bir trenle Bükreşten ayrılmıştır.

Elçi hareketinden evvel General An-

(Arkası sahife 3 sütun 3 te)

İtalyan donanması "bertaraf,, ediliyor!

1 zırhlı, 4 kruvazör, 2 muhrib ağır hasara uğradı

İngilizler tayyare torpillerile de hücum ederek 7 gemiyi yaraladılar

Londra 29 (a.a.) — Amirallık dairesi tebliğ ediyor:

Çarşamba günü saat 15 ten az sonra Sardunya adasının garb tarafında hareket halinde bulunan kuvvetlerimiz, keşif tayyarelerimiz tarafından gönderilen ve 2 zırhlı ve bir çok kruvazör ve destroyerden müteşekkil düşman kuvvetlerinin denizde ve 75 mil kadar şimali şarkide bulunduğuna dair bir rapor almışlardır. Kuvvetlerimiz der-

(Arkası sahife 3 sütun 2 de)

Rumen Kralı da memleketten firar etmiş!

Her tarafta fevkalâde ahval tedbirleri alınıyor

Rumanyanın en güzide adamlarını öldüren katiller intihar etmişler

Nevyork 29 (a.a.) — Nevyork Times gazetesinin Belgraddan alarak neşretiği haberlere göre, Ana Kraliçe Helene Rumanyadan kaçmıştır. Kendini mevkuf telâkki etmekte olan oğlu Kral Michel'in birlikte firar ettiği tahmin edilmektedir. Bu telgrafa nazaran Ana Kraliçe Florence'a muvasalat etmiştir.

Fevkalâde tedbirler

Belgrad 29 (a.a.) — Rumanyanın her tarafında fevkalâde ahval tedbirleri ilân edildiği söylenmektedir.

Teyid edilmiyen haberlere göre, Jilava hapisanesinde yapılan toptan ka-

Rumanyadan kaçtıkları bildirilen Rumen Kralı Mişel'le annesi Helen

tilden mes'ul Demir Muhafızlardan bazıları bu cinayeti müteakib intihar etmişlerdir.

Jilava'da, Cordeano'nun katillerini öldüren grup, Cordeano'nun tabutu başında serbestçe bir âyini ruhanî yapmış ve sonra da gitmiştir.

20 kişi kurşuna dizildi

Bükreş 29 (a.a.) — D. N. B.: Memleket içinde vaziyetteki gerginlik hafiflemektedir. Fakat vaziyet hâlâ endişe vermekte devam ediyor.

[Arkası sahife 3 sütun 5 te]

Millî Şef

Dün Almanya Büyük Elçisini kabul ettiler

Ankara 29 (a.a.) — Reisicumhur İsmet İnönü bu gün saat 16 da Almanya büyük elçisi von Papen'i kabul etmiştir.

Bir saatten fazla süren bu mülâkatta Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu da hazır bulunmuştur.

Hür Fransız kuvvetleri

Mısırdaki kumandanlık geniş teşkilât yapmağa başladı

Şimdiden de Gaulle'ün emrinde 35 bin asker, 1000 tayyareci, 20 harb gemisi var

Kahire 29 (a.a.)—General Catroux'nun Yakınşarkla Balkanlar ve Kızıldeniz mıntakalarında asker ve malzeme meselelerile meşgul olmak ve bunları tanzim etmek üzere hür Fransızların umumî murahhası olarak tayin edilmesi Kahirede büyük bir memnuniyetle karşılanmıştır.

General Catroux umumî karargâh o-

(Arkası sahife 3 sütun 2 de)

İtalyada endişe gittikçe artıyor

Görice cephesindeki taarruzları da akim bırakıldı!

İngiliz tayyareleri İtalyan üslerini tahribe devam ediyorlar

Zürich 29 (a.a.) — İtalyadan Zürich'e gelen Amerikalı yolcuların söylediklerine göre, son haftalar içinde cereyan eden hâdiseler İtalyada inkisarı hayal doğurmuştur. Harb heyecanı azalmaktadır.

[Arkası sahife 3 sütun 1 de]

HARB VAZİYETİ

İtalyanların yeni bir taarruza kalkışmaları veya başarmaları müşküldür

Yunan resmî tebliği, vukua gelen mevzii muharebelerin Yunan ordusu lehinde neticelendiğini bildiriyor. Göricede bulunan Reuter ajansı muhabiri de Yunan taarruzunun şimale doğru inkişaf ettiğini ve Göriceden takriben 30 kilometre mesafeye vardığını bildiriyor. İtalyanlar, arkalarını denize vererek Elbesandan Tepedelene kadar yeni bir hat tutmak isteyorlar:

Muharrir, hava bozulmazsa, İtalyanların bu hatta yerleşeceklerini şüpheli görüyor ve Yunan ordusunun yürüyüş sür'ati iaşe kollarının sür'at derecesine bağlıdır, diyor ki biz de bunu söylemşitik.

Times gazetesi de, Yunanlıların İtalyan dümdarlarile muhtelif noktalarda muharebe ettiklerini bildiriyor. Dünkü İtalyan tebliği de, «11 inci ordu kıtaatı müteaddid noktalarda muvaffakiyetli mukabil taarruzlarda bulunmuştur» di-

(Arkası sahife 3 sütun 3 te)

MEKTEBLERDE

Maarif Vekâleti ders saatlerine dair bir tebliğ neşretti

Ankara 29 (a.a.) — Maarif Vekilliğinden tebliğ edilmiştir:

Işıkların karartılıp maskelenmesi ve saatlerin ileriye alınması sebebile çocuklarımızın çok erken evden çıkmak ve akşam karanlıkta eve dönmek mecburiyetinde kalmamaları için Vekillik, okullarda derse başlama ve son verme saatlerini günün ihtiyaclarına göre değiştirmiştir.

Orta tedrisat müesseseleri 2 kânunuevvel 1940 tarihinden itibaren saat dokuzda derse başlıyacaklardır. Ders araları teneffüslerinin ve mütalea müddetinin indirilmesile öğleden önceki mesainin saat on üç otuzda ve öğleden sonraki mütalea saatlerinin on beşi kırk beşte bitirilmesi temin olunmuştur. Çifte tedrisat yapan okullarda sabah grupları sekizi otuzda derse başlıyacaklar ve öğleden sonra okuyanlar da güneş batmadan evvel on yediyi kırkta okuldan çıkacaklardır. Öğleden evvel ve sonra gelecek talebenin okul binasına yakın oturmaları ile yaşları dikkate alınarak seçilmesi ve kız ta-

[Arkası sahife 3 sütun 3 te]

Geniş yol ağızlarında caddelere işaretler konuyor (Yazısı üçüncü sahifede)

Pasif korunma için

Şehir Meclisi, 320 bin lira tahsisat ayırmak maksadile bina vergisine yüzde on zam yaptı

Şehir Meclisi, dün ikinci reis Necib Serdengeçtinin başkanlığında toplanmıştır.

Köprünün Akay iskelesinde yolcular için tahsis edilen yerle tatbik edilecek ücret tarifesinin uygun görüldüğüne dair Mülkiye Encümeni mazbatası kabul olunmuştur. Buna nazaran büyük bagajlardan (100 kilo ve daha fazlası) Köprüden kamyonlardan ve arabalardan vapura kadar ve yahud trenden vapura kadar nakli için 20 kuruş, orta bagajlar (50 kilodan 100 kiloya kadar) sandık ve büyük bavullar 15 kuruş, alelûmum bavullar 10 kuruş, el çantalarından 5 kuruş alınacaktır.

Köprüden trene kadar ve yahud

(Arkası sahife 3 sütun 2 de)

Halli lâzım bir mesele

Kahraman Türk askerlerine gönderilecek tütünler ne suretle imal edilecek?

İki gün evvel bu sütunlarda, bir hâdiseden bahsettik. Hamiyetli İstanbul tütün tacirleri cephelerdeki kahraman askerlerimize yüz bin kilodan fazla tütün teberru etmişler; lâkin bizzat Valimizin tavassut ve ricasına rağmen İnhisarlar İdaresi bunları sigara haline getirmeyi reddetmiş.

İnhisarlar müdürlüğü dün bize şu cevabı gönderdi:

«Tütün tacirlerinin bu hayırlı teşebbüsü idaremizce memnuniyetle karşılanmış ve İnhisarlar mevzuatının tahşettiği imkânlar dairesinde neler yapmak kabil olabileceği vaki müracaat üzerine alâkadarlara izah olunarak şu üç sureti hal gösterilmişti:

1 — Teberru edilecek tütünler İnhisarlar idaresi tarafından, bu teberruu kabul edecek olan Kızılay kurumundan değer fiatla satın alınır. Bedeli ile Kızılay kurumu ordumuza dilediği şekil-

[Arkası sahife 3 sütun 6 da]

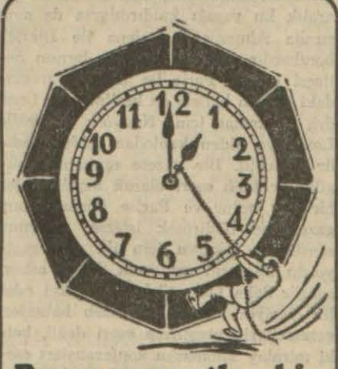

Bu gece saatler bir saat ileri alınıyor

Bu geceyarısından itibaren saatler bir saat ileri alınacak ve pazartesi günü memurlar ve mekteb talebeleri yeni mesai saatlerine göre daire ve mekteblerine gideceklerdir.

Askere alınacak banka memurlarının maaşı

Ankara 29 (Telefonla) — Seferberlik vukuunda ücretle müstahdem memurlarla bankalar memurlarından askere alınanların da maaş kanununda yazılı miktar ve nispette ücretlerini alabilmelerini temin için kanunun bazı maddeleri değiştirilmektedir.

Almanyaya hava akınları

Bahriye tezgâhları ve istilâ limanları tekrar şiddetle bombalandı

Londra 29 (a.a.) — Tebliğ:

Dün gece bombardıman tayyareleri-miz başlıca taarruzlarını Düsseldorf ve Mannheim üzerine yapmışlardır. Bu iki şehirde tayyare meydanlarına, emtia istasyonlarına, deniz esliha fabrikalarına ve gaz imalâthanelerine bombalar isabet ettirmişlerdir.

Diğer bombardıman tayyare teşekkülleri-miz Politz'de sentetik benzin tesisatını ve Stettin'de bahriye tezgâhlarını bombalamışlardır.

Manş denizindeki limanlara, Anvers, Boulougne ve Le Havr'a hücumlar yapılmıştır.

Bombardıman edilen diğer hedefler arasında Cuxhaven dokları, garbî Almanyada demiryolları, Mayence civarında askerî depoları, Coblence ve Cindhaven'de tayyare meydanları vardır.

Uzun menzilli topların düellosu

Douvres 29 (a.a.) — Alman uzun men-

(Arkası sahife 3 sütun 3 te)

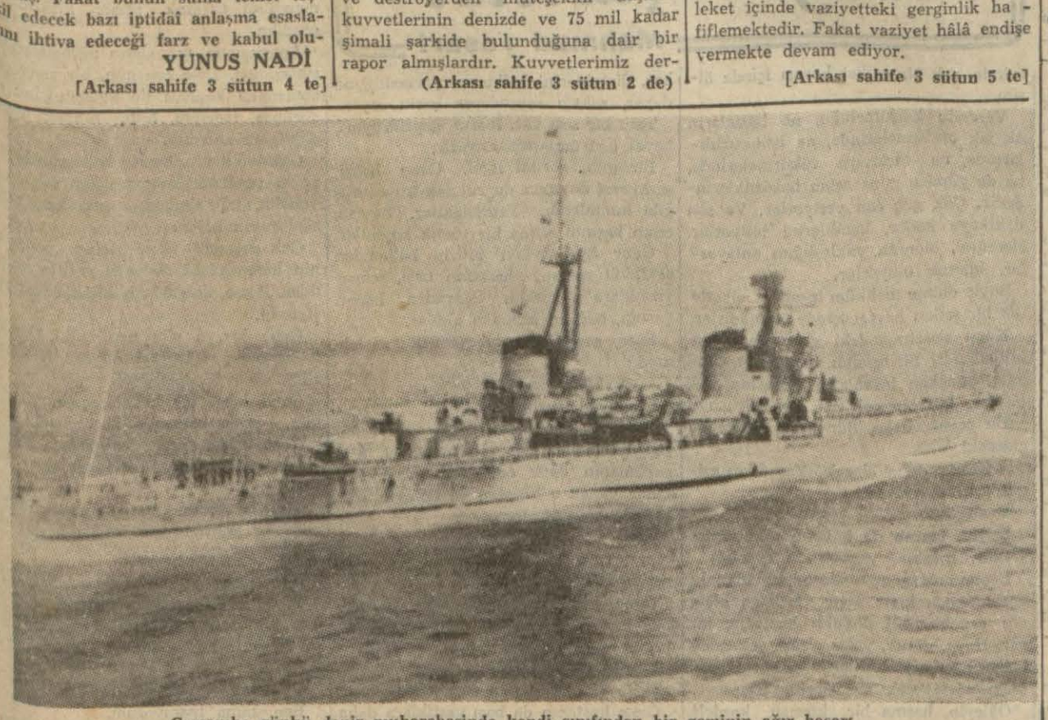

Çarşamba günkü deniz muharebesinde kendi sınıfından bir geminin ağır hasar uğradığı anlaşılan İtalyanların 10,000 tonluk Bolzano ağır kruvazörü

İngiliz havacılığı son harblerde en parlak devrine girmiştir, denilebilir. Resim, İngiliz filolarına mensub bir orta bombardıman tayyaresini, bir sefer esnasında gösteriyor

Fransaya ne Oldu?..

BÜYÜK SİYASİ TEFRİKA: 21

Yazan:
GORDON WATERFIELD

Fransanın bir büyük hatası daha!

Manasız bir sansür, hakikî vaziyetin dünya ve bilhassa Amerika efkârı umumiyesine bildirilmesine tamamen mâni olmuştur

Paristeki zevku safa harb eden askerin maneviyatını bozuyordu

Hele harb muhabirlerinin vaziyeti çok fecidi. Çünkü Fransız erkânıharbiyesi bunlardan kat'iyyen hoşlanmıyordu.

Harb, geçen eylûlde başladığı zaman General Gamelin hiçbir gazetecinin cepheye gönderilmesini, yahud harb hakkında radyo ile neşriyat yapılmasını istemediğini söylemişti. Erkânıharbiye harbe aid herşeyin kendilerine münhasır kalmasına taraftardı. Ve bu günkü harbde sivil halkın askerler kadar büyük bir rol oynadığını tanımamağa mütemayildi. Bunların takdir etmedikleri bir nokta, Hitler'in askerî strateji bilmemesinin, generallerinden çoğunun geçen harbe iştirak etmiş olmamalarının bir zâf amili değil, kuvvet amili olduğu idi. Alman erkânıharbiyesi, nazariye kaydından kurtulmuş olduğu halde Fransada nazariye hâkimdi ve bu nazariye halkın maneviyatını zedelemekte idi. Almanlar, propagandanın her şeklini kullanıyorlardı. Fransızlarsa, bu işin ilk saf askerlerini teşkil eden harb muhabirlerinden dahi istifade edemiyorlardı.

Fransa hükûmeti geçen harbde hizmet eden ihtiyat zabitlerini gazetecilerle birlikte cepheye gönderir ve gazeteciler hükûmete çok mühim hizmetler ifa ederlerdi. Fakat böyle yapılmadı ve gazetecilere refakate memur edilen zabitler, başka işlerle de meşgul o'dukları için bu vazifeye ehemmiyet vermediler. Almanya ve İtalyada gazeteciler, ordunun ayrılmaz bir cüz'ü sayılıyorlar. Müttefiklerin de gazetecilere bu kıymeti vermeleri ve onların düşman işine yarayacak malûmatlan başka her şeyi yazmalarına müsaade etmeleri icab ederdi. Fransada böyle yapılmış olsaydı Fransa, İngiltere, Amerika efkârı umumiyesi lâyıkile tenevvür eder ve en kat'i tedbirleri ve yardımları vaktinde almak ihtiyacını hissederdi Fransızların iyi teçhiz olunmıyan kuvvetlerile Almanların tam teçhizatlı motörize kıt'aları arasında vuku bulan muharebelerde birçok kahramanlık hâdiseleri oluyordu ki bunları yazmak, heyecanla okunmalarını temin ederdi. Fakat bunların yakından müşahede edilerek yazılmasına imkân verilmediği için hâlâ birçokları Fransızların canla başla harbettiklerine dair ileri sürülen iddiaya inanmamaktadırlar.

Hatta harb muhabirlerinin gördükleri şeylere dair de fazla bir söz söylemelerine müsaade edilmemekte idi.

Muhabirler, mayısta muhacirlerin sebeb oldukları kargaşalıklara şahid olmuş ve bunun ne netice vereceğini tahmin etmişlerdi. Muhabirler, bombardıman edilen trenler içinde seyahat etmişler, muhasım kalabalıklar tarafından linc edilmek tehlikesile karşılaşmışlar, bombardımana uğrayan köylülerin köylerini baştanbaşa bırakıp gittiklerini görmüşlerdi. Fakat muhacirlerin yolları tıkadıklarına, memleketi bozguna uğrattıklarına, askerî harekâta müdahale ettiklerine dair söz söylemek yasaktı. Trenlerle demiryollarının bombardıman edildiğine dair bir şey yazmamak için sıkı fıkı talimat verilmişti. Bu yüzden herkes, yerli yerinde kalmak lâzım geldiğini idrak edemiyar ve herkes yerini yurdunu bırakıp kaçıyordu. Halbuki hükûmetin yalnız askerî trenlere müsaade ettiği, sivillerin istasyonları doldurarak beklemelerinin faydasız olduğu ilân edilmiş olsaydı, vaziyet bambaşka olurdu. Gazeteler hükûmetin muhacirlere karşı müspet bir siyaset takib etmesi için neşriyat mücadelesi açamıyor ve bu yüzden vaziyet bir türlü düzelemiyordu.

Amerikalı harb muhabirlerinin cephede kalmalarına müsaade edilmiş olsaydı ,bunlar fırsat kaçmadan Amerika efkârı umumiyesinin gözünü açarlar ve vaziyetin ciddiyetini sür'atle öğretirlerdi. Bu sayede İngiltere de hakikî vaziyeti öğrenerek iş işten geçmeden yeni bir seferî kuvvet hazırlar ve bilhassa bu işle meşgul olurdu.

Continental otelinde yerleşen İstihbarat Nezareti, dünyanın her tarafından gazete muhabiri davet etmekle kendi işlerini güçleştirmişti. Bütün bu gazetecileri kontrol etmek ve bunlarla meşgul olmak, mühim bir mesele idi. İstihbarat Nezarti işin içinden çıkmak için kolay bir çare bulmuş ve mühim bir muharebe vuku buldukça muhabirleri Pariste tutmuştu. Continental oteli, mütekaid zabitlerle gazeteciler tarafından idare ediliyor ve burada bilhassa sistemsizlik göze çarpıyordu. Nezarette birçok kadın yardımcılar vardı. Meselâ harb muhabirlerini idareye memur olan miralayın bir kadın muavini vardı ki ona «Küçük Napolyon» adını takmıştık. Bütün vazifeyi bu kadın ifa ediyordu. Sonra Sansür idaresinde de başsansörün baldızı hüküm sürüyordu. Bu bayan şapkasına bile bir makas resmi koymak modasını icad etmişti.

Fransız sansörleri bir aralık, mavi kalem kullanmakla iktifa etmiyerek üstelik makas da kullanıyor ve yazıları çizeceklerine makasla kesiyorlardı. Makasla kesilen yazılardan geride kalan parçaları birbirine ekleyerek yeni bir kâğıda yapıştırmak, ondan sonra telgrafhaneye vermek icab ediyordu. Ren kıyılarındaki bir ileri mevzide geçirdiğim geceyi anlatan bir makale yazmıştım. Makalede «Majino hattı, hemen hemen geçilemez olduğu intıbaını veriyor» demiştim. Bu cümledeki «hemen hemen» kelimeleri çıkarılmıştı. Diğer bir yazıda hava akınlarının muhtelif şehirler üzerindeki tesirini izaha çalışmış, maddî hasarın nasıl hasıl olduğunu tavzih ederek bilhassa telefatın azlığına işaret etmiş, yalnız bir trenin bombardımanı yüzünden birkaç civciv'le bir tavşanın öldüğünü anlatmıştım. Sansör trene aid bahsi tamamile kaldırdığı için yazıdan çıkan mana şu olmuştu: «Birkaç kasabanın bombardımanı neticesinde ancak birkaç civciv ve bir tavşan ölmüştür!»

O zaman bu telgrafları Continental otelinin memurları doğrudan doğruya telgraf veya telefonla verdikleri için bu yazının Londraya gönderilmesine mâni olamamıştım. Londra bu ve buna benzer yazıları aldığı halde gazeteler, Fransadaki mümessillerile temas edemiyorlardı. Çünkü telefon vasıtasile temastan menedilmişlerdi. Fransızlar bir aralık bu yasağı kaldırdılarsa da aynı sırada Almanlar Amiens ile Dieffe'i bombardıman etmişlerdi, ve bunun neticesi olarak Paris ile Londra arasındaki telefon hatları da kesilmiş, ve Londra ile temas için Nevyork vasıtasile Londraya giden kablodan istifade edilir olmuştu. Bir gazete muhabiri, büyük bir talih eseri olarak kayda değer bir şey bulur ve Parise dönerek onu gazetesine bildirmek isterse, yazısının sansürden çıkması için iki gün geçiyordu !Mayısın sonlarına doğru askerî sansür daha fazla sür'atle hareket eder bir vaziyet almışsa da harb haberleri gazetecilerin araştırma eseri değil, belki miralay Thomas'ın konferansları eseri oluyordu. Yani, bütün harb haberlerinin membaı bir tek adamdı ve bu adam miralay Thomas'tı. Yalnız onun sözleri bütün dünya gazetelerinde intişar ediyordu.

Bu sırada hükûmetin hangi haberleri sansür etmediği, onun sansür ettiği haberlerden daha iyi tanılıyordu. Meselâ General Sikorski nutuklarının birinde zaferin kazanılmasından sonra Polanyanın tekrar dirileceğini ve teşekkül edeceğini söylemişti. Fakat bu sözler neşrolunamadı. Çünkü hükûmet bunların da neşrolunmamasını emretmişti.

Fransız hükûmetinin lâyıkile kontrol edemediği bir tek propaganda vasıtası vardı. O da radyo idi. Almanların Paristen 30 mil mesafede bulundukları sırada Eddie Ward'la birlikte Paris radyosuna giderek B.B.C için bir mesaj vermiştik. Buraya girerken hiç bir kimse kim olduğumuzu sormadı ve radyoda ne okuyacağımızı anlamağa teşebbüs etmedi. Biz de istediğimizi söyledik. Daha sonraları anladığıma göre bizim radyoda okuduklarımızı hiç bir kimse de dinleyip kontrol etmemişti. Beşinci kola mensub bir kimse, radyoya girerek, mikrofonun önüne geçer, Almanların Parisi kuşattıklarını, ve Parisin düşmek üzere olduğunu söyleyebilir, yahud bir ihtilâlci Paris halkını kalkındırmak için istendiği tarzda hareket edebilird.

Parisle Fransa, milli gururu tahrik edecek sözlere muhtacdı ve matbuat bu işi başarabilirdi. Halk bu çeşid yazılarla besleneceğine ,buz gibi resmî tebliğlere ve muhacirlerin neşrettikleri hikâyelere bırakılıyordu. Bunun neticesi olarak Parisliler eskisi gibi yaşayor ve yeni vaziyete uygun hiç bir tedbire lüzum görmüyorlardı. Her Parise gittikçe halkın kahvelerde oturduğunu, şık erkek ve kadınların Champs Elysée'yi doldurduğunu, görüyordum. Parisin eğlendiğini ve keyif sürdüğünü gören askerler, cepheye çok fena bir intıba içinde gidiyor, cephe gerisindeki halk zevku safaya dalmış olduğuna göre hayatını istihkar için bir mana veremiyordu. Çok geçmeden Alman askerleri Parisin bulvarlarını çiğnemiştir ve Paris sokaklarında dolaşan şık kadınlar, evlerinde kapanarak ağ amağa koyulmuşlar, yahud ilerleyen düşman karşısında köyden köye kaçmışlardır.

(Devamı var)

Doğru değil mi?

Göçmenlere böyle muamele etmemek lâzımdır!

Adresi bizde saklı ve Eskişehirde oturan Rumanyalı bir göçmen bize şu satırları yazıyor:

«Lüleburgazda iken serbest göçmen hakkını iktisab ettiğimden Eskişehirde oturmaya karar verdim. Fakat 937 senesindenberi sayısız müracaatlerime rağmen bir türlü tesçilim kabil olamadı. Vekâlete verdiğim beyanname üzerine Eskişehir Vilâyetine tesçilim için emir geldiği halde bir de Lüleburgaza sorulmak icab ettiği tarzında mesele uzatıldı. Bu işin tacili için Eskişehir Vilâyetine sunduğum istida 23/8/940 tarihinde 2698 numara ile Lüleburgaza gönderildiği ve bir çok defalar tekid edildiği halde hâlâ cevab alınamadı. Elimde nüfus tezkeresi olmadığı için hiç bir işe giremiyorum. Sefil ve perişan bir haldeyim. Nazarı dikkati celbetmenizi dilerim.»

Üç senede bir göçmenin tesçil edilememesi her halde kolay kolay affedilir ihmallerden değildir. Hiç bir vatandaşın işini uzatmak doğru olmamakla beraber bilhassa memleketimize yeni gelmiş ve henüz yerleşip müstahsil vaziyete geçememiş ırkdaşlarımıza daha fazla kolaylık - lar göstermek lâzımdır.

Doğru değil mi?

Şehir Haberleri

Ucuz eşya temini için

Ay başından itibaren devlet mamulâtı bir elden satılacak

Devlet fabrikaları mamulât ve masnuatının bir elden piyasaya çıkarılması ve bilhassa toptan satışların kontrol altına alınarak devletin piyasaya ucuz mamulât çıkartmakla yaptığı fedakârlığın istismarına meydan verilmemesi için ittihaz edilen kararların aybaşından itibaren tatbikına geçilecek ve yeni teşkilât faaliyete geçecektir.

Şimdiye kadar yünlü ve pamuklu fabrikalar gruplarının ve bazı fabrikaların ayrı ayrı bulunan satış teşkilâtları kaldırılmakta, bunun yerine Pazarlar müdürlüğüne bağlı bir satış birliği kurulmaktadır. Karabük fabrikaları mamulâtından maada, pamuklu kombinaları mamulâtı, yünlü fabrikaları mamulâtı, pamuk ve yün iplikleri fabrikaları mamulâtı, Beykoz fabrikası mamulât ve masnuatı bu tek elden bütün memleket piyasalarına arzolunacaktır. Bu satışlarda hiç bir mutavassıt kabul edilmiyecek, siparişler doğrudan doğruya alınacak ve siparişi veren, memleketin hangi köşesinde olursa olsun ve miktar ne kadar az bulunursa bulunsun sipariş mahalline gönderilecektir.

Devlet fabrikaları mamulâtının toptan satışlarında bilhassa her ele ihtiyacdan fazla mal vermemeğe ve bu suretle muhtelif ellerde stok toplanmamasına itina olunacaktır. Bunun için muamele yapılacak olanlara alım ve satımlarını kaydettirecekleri birer vesika verilecektir.

MÜTEFERRİK

Askerlerimize kışlık hediye

Askerlerimize gönderilecek kışlık hediyelerin hazırlanması için mekteb talebeleri tarafından büyük gayretler sarfedilmektedir. Dün akşama kadar toplanan hediyelerin mühim bir kısmı merkeze teslim edilmiştir. Hediye müddeti birincikânunun on beşine kadar uzatıldığından, toplanmakta olan hediye miktarının yüz bin parçayı bulacağı tahmin edilmektedir.

Bir resim sergisi açılıyor

Eminönü Halkevinden:

1 — 15 birincikânun 1940 ta Evimizde bir resim sergisi açılacaktır.

2 — Bu sergi yalnız amatörlere mahsustur. Ancak resim muallimleri ve talebelerile hususî surette çalışıp resim yaparak bu sahada kendilerini tanıtmış olanlar iştirak edebilirler.

MAARİFTE

Mekteblerde havacılık dersi

Orta tedrisat müesseselerinde havacılık derslerine birincikânunun başından itibaren başlanacaktır. Bu ders, her sınıfa haftada bir saat okutulacaktır. Ayrıca, havacılığa dair mütehassıslar tarafından konferanslar da verilecektir.

Haylaz talebeler

Mekteb muallimlerile polis tarafından şimdiye kadar haricde yakalanan talebelerin isimleri mekteblerine bildirilmiştir. İnzıbat meclisleri dünden itibaren bu gibi talebelere ceza vermeğe başlamışlardır. Verilen cezalar, en aşağı üç gün tardı muvakkattir.

İzmitte kömür, odun buhranı

İzmit (Hususî) — Belediye tarafından kömürün kilosuna 3,5 kuruş, odunun kilosuna 30 para nark konmuştu. Köylerden şehre odun ve kömür getirenler bu narkı beğenmediklerinden şehre mahrukat getirmemeğe başlamışlardır, bu suretle de şehirde mahrukat buhranı başlamıştır.

Kısa Haberler

★ **Vali muavini Ahmed ve jandarma kumandanı yarbay Ziya dün Çatalcaya giderek kaza işleri ile meşgul olmuşlardır.**

★ Mermercik isimli bir motör Bozburunda karaya oturmuş ve delinerek su almıştır. Motörün içindekiler kurtarılmıştır.

★ **Türk - İngiliz ticaret birliği ile mevcud anlaşmalara ilâveten yeniden beş buçuk milyon liralık bir ticaret anlaşması akdi için Ankarada cereyan eden müzakerelerin esasları üzerinde mutabakat hasıl olduğu haber verilmektedir.**

★ Tasfiye halinde bulunan İş Limitedin tasfiye muamelesi bitmiştir. Tasfiye memurları mevcud bir kaç büyük ihtilâfı İş Bankasına devretmiştir. Bunlarla Banka meşgul olacaktır.

★ **Yakında açılacak olan Ege tütün piyasası için İngiliz Ticaret birliği gibi Amerikalılar da hazırlık yapmaktadırlar. Amerikan kumpanyaları alınacak tütünlerin Amerikaya sevk yolu üzerinde merkezden talimat istemişlerdir.**

Ankara Borsası, 29-11-940

Londra	1 Sterlin	5,24
Nevyork	100 Dolar	132,20
Cenevre	100 İsv. Frc.	29,6875
Atina	100 Drahmi	0,9975
Sofya	100 Leva	1,6225
Madrid	100 Peçeta	13,90
Budapeş	100 Pengö	26,5325
Bükreş	100 Ley	0,625
Belgrad	100 Dinar	3,175
Yokoha.	100 Yen	31,1375
Stokhol.	100 İsveç K.	31,005

Altın fiatı

Dün Reşadiye altını 2420 kuruş ve altının gramı 281 kuruştan muamele görmüştür.

Hava Tehlikesine Karşı

Şehirlerin korunması

Muhtelif tedbirler

Yazan:
Arif A.

Sivil halkın bombardımanından güdülecek gaye harb maneviyatının kırılması ve silâhlı kuvvetlerle malzeme ihtiyatlarının yıpratılmasıdır. Bu maksadla taarruz edecek tarafın karşılaşacağı hedefler hadsiz, hesabsızdır. Mesken binalar, şehir vesaiti nakliyesi, köprüler, demiryolları, elektrik santralları, tayyare meydanları ve depolar seçilecek hedefler arasına girer... İşte bunlardan birini ehemmiyetine göre zamanında seçmek muvaffakiyet ihtimalini çoğaltır.

Şunu unutmamak ve ihmal etmemek lâzımdır ki, yer müdafaası ve pasif korunmanın bilindiği topraklar üzerinde en fazla enerjisi olan bir bombardıman bile maneviyatı sağlam tarafı mağlûb edemez. Büyük Harb, hedefler üzerine atılan binlerce ton merminin maneviyat sarsamıyacağını ortaya koymuştur. Tayyarenin ise yerden yapılan bombardımanlar gibi fazla miktarda cepaneyi yanında hazır bulundurabilmesi teknik vasıflarının kifayesizliği dolayısile imkânsızdır. Buna mukabil sür'at bu noksanı telâfiye çalışmakta, bir yerden öteye ateş kuvvetini nakletmede kolaylık göstermektedir. Kaçanı da kovalayan tayyare ateşi harb kaideleri arasında kıymet kazanmıştır. Yalnız şu var ki; bunlara karşı müdafaa tedbirleri de zamanında ve yerinde alınırsa tesirli bir korunma temin edilebilir. Harb sanayiinin bundan yarım asır evvel olduğu gibi dağınık olmaktan ziyade toplu bir halde fabrikalara intikal etmiş bulunması da hava silâhlarının müessir olmasına meydan vermektedir. Bugün için artık sanayi merkezlerinin tam bir toplulukla ve ciddiyetle müdafaa edilmeleri zarurî olmuştur.

Biz burada daha ziyade şehirlerin korunması bakımından bazı tedbirleri gözden geçireceğiz. Bir şehir üzerine olacak hava taarruzundaki tesir, nüfus kesafetile mütenasib olur. İnşa ve itiyadlar dolayısile dağınık ve bilhassa bahçeli evler halinde kurulmuş bir şehre karşı olacak tesirle sık yapılı bir şehre karşı yapılacak taarruzdaki tesir arasında dağınık tarafın lehinde bir kazanc vardır. Paris gibi bir şehrin hiç müdafaa edilmeden bombardımanlarla tahrib edilmesi, ancak hektar başına iki ton ağırlığında bomba atmakla mümkün olur. Yetmiş kilometre murabbalık bir sahayı tahrib için ise (14000) ton bombaya ihtiyac vardır ki, her biri bir ton bomba taşıyacak kabiliyetteki bin tayyarenin on dört gün çalışması lâzım geliyor demektir. Bu rakamlar, bütün bombaların tam olarak hedeflerini bulduğu hallerde müspettir; aksi halde alınacak netice daha cılız olur.

Bu rakamların hakikî ölçüsü olur olmaz bütçelerin tahammül edeceği bir yük değildir. Bu çeşid bombardımanlar ancak harbin ilk günlerindeki çılgınca ve hesabsız sarfiyatla yapılabilir. Yoksa sıkışık hallerde böyle bir harekete maddî imkânlar bulunmaz. Çünkü havacılık ikmali çok güç olan bir sınıftır. Bilhassa açık havalarda ve kuvvetli bir müdafaa karşısında bir şehrin tahrib edilmesinin müşkülâtını tasavvur etmek için Londra üzerlerine gözlerimizi çevirmemiz kâfi gelir.

Bu tesirler önünde alınacak korunma tedbirleri muhteliftir. Şehir satıhlarının genişletilmesi, dolayısile nüfus kesafetini azaltmak, binalar arasındaki meydanları mümkün mertebe çoğaltmak basit gibi görünen ve fakat emniyet telkin eden işlerdir. Bina çatılarının yerine bombaların delici kudretine mukavemet edecek betonarme muhafaza satıhları koymak faydadan geri kalmaz. Bu çatı mahfazaları aynı zamanda yangın bombalarına karşı da bir emniyet tedbiri almak bakımından faydalı görünür.

Şehirlerin bahçeli evler halinde inşası çok faydalıdır. Bu bahçeler yukarıda dediğimiz gibi şehir sathını genişleterek kesafet azlığını temin ettiği gibi esaslı korunma çaresi olan siper ve sığınakların da hazırlığına yarayacak boşlukların yerini tutarlar. Böylece kurulacak şehirlerin hududu merkezden uzak kalacak ve bu sebeble günlük ihtiyacların karşılanması yolunda az çok bir müşkülât baş gösterecektir. Fakat hiç biri ferdin ve cemiyetin korunması yanında ehemmiyet verilecek bir noksan sayılmaz. Halkın şehir dahilinde dağılması ne kadar geniş mikyasta temin edilebilirse korunma o derece kolay olur. Dağılmayı daha ziyade nüfusu birkaç milyonu bulan şehirler için düşünmek lâzımdır. Bizde olduğu gibi bahçeli evlerden kurulu şehirlerin mevcudiyeti memnuniyetle karşılanacak hallerdendir.

Ferdin alacağı tedbirler başında siper ve sığınakların hazırlanması kalır. Bu da ne külfetli, ne de tasavvur edileceği kadar masraflıdır. Ancak korunmanın temin edeceği iyilikleri kavramış olmak böyle bir tedbirin alınmasında çabukluk kararı vermekte müessir olur. Bizim de ümid ve temennilerimiz vatandaşların tam bir emniyet içinde bulunduklarını görmek ve sezmektir.

Arif A.

ÜNİVERSİTEDE

Hukuk Fakültesinde doktora kursları

Hukuk fakültesi seminer ve doktora kurları, önümüzdeki ayın ikisinden itibaren başlayacaktır .Fakülte idaresi, bu sene programlarda mühim tadilât yapmıştır. Doktora talebesi için mecburi olan bu kur ve seminerlere, lisans talebesile haricden isteyenler de devam edebileceklerdir.

ADLİYEDE

Madam Atina tevkif edildi

Madam Atina, Katina, Vasiliki ve Amelya isminde dört kadın küçük yaşta kızları fuhşa teşvik ettikleri kaydile dün Adliyeye gönderilmişler, sorguya çekildikten sonra dördü de tevkif edilmişlerdir. Polisçe Beyoğlunda İstiklâl caddesinde Reşidpaşa hanının 2 numaralı dairesinde arama yapılarak, bazı kızlar, bu arada biri on dördünde ,biri daha küçük yaşta iki kız bulunmuştur.

Madam Atinanın eski randevuculuk davasında İstanbul birinci asliye ceza mahkemesince verilmiş mahkûmiyet kararı, şimdi Temyiz mahkemesinde tetkik safhasındadır.

İKTİSAD

Ham kauçuk ihtiyacı

Türk - İngiliz ticaret birliği hesabına şehrimize son gelen 302 ton ham kauçuğa Bulgaristan ve Yunanistandan talebler vardır. Bulgar kauçuk sanayii bilhassa ham kauçuğa geniş mikyasta muhtac bulunmaktadır. Fakat bu ham kauçuğun memleketimizden çıkmıyacağı muhakkak addolunmaktadır .

Dün yapılan ihracat

Dün şehrimizden yarım milyon liralık ihracat yapılmıştır. Bunun en mühim kısmını Almanyaya ihrac olunan muhtelif cins maddeler tutmaktadır. Bu meyanda Almanyaya 300,000 liralık bir parti tütün de satılmıştır.

Belediyenin yaptırdığı motör

Belediye, Mezbahadan et nakli için iki motör inşa ettirmekte idi. Bu motörlerden birinin inşaatı ikmal edilmiş ve dün Belediye Reis Muavini Lûtfi Aksoyla Fen müdürü Nurinin ve diğer davetlilerin huzurile denize indirme merasimi yapılmıştır.

Mükâfat kazanan memleket tabloları

Halil Dikmenin eserleri

Ankara 29 (Hususî) — Partinin, memleketin muhtelif yerlerine gönderdiği ressamlar tarafından hazırlanmış olan eserler, jüri heyetince tetkik edilmiş, ressam Halil Dikmen birinciliğe, Arif Kaptan ikinciliğe, Edib Hakkı Köseoğlu üçüncülüğe seçilmişlerdi. Şimdiye kadar otuz vilâyette yapılan bu seyahatlerle, ressamlarımız üç yüze yakın eser hazırlamışlardır. Parti Genel Sekreterliği eserleri en ziyade beğenilen bu üç ressama sırasile 400, 350, 300 lira mükâfat vermiştir. Onuncuya kadar yedi ressama da yüz ellişer lira verilecektir.

Hamiyetli vatandaşlara gümüş yüzükler

Hava Kurumunun evvelki gün Ankarada toplanan umumi heyeti

Ankara 29 (a.a.) — Hava Kurumuna bir yardım olmak üzere evlenme yüzüklerini Kuruma terkeden vatandaşlara Kurum tarafından verilecek olan yüzükler yaptırılmış ve dağıtılmasına başlanmıştır. Gümüşten yaptırılmış olan bu yüzüklerin üzerinde Türk Hava Kurumunun işaretleri ve havacılığımızın remzi olan kanatlar bulunmaktadır.

HEM NALINA MIHINA

İşte yeni nizam!

Rumanyadan gelen haberler, bu memlekette, lejyonerler veya Demirmuhafızlar denilen teşekkülün «hükûmet içinde hükûmet» dönilen ve medenî bir devlet vasfına asla yaraşmıyan bir zorbalar saltanatı kurduklarını göstermektedir.

Bunlar, senelerce, Rumanyayı idare etmiş olan devlet adamlarını hapishanelerde kurşuna dizmekte, zorla, evlerinden kaldırdıktan sonra öldürüp sokaklara buraya buraya atmaktadırlar. Böylece Rumanyada, can emniyeti namına bir şey kalmamış ve memleket, çetelerin birbirine girdiği zamanki halile Makedonyaya dönmüştür. O zaman, hiç olmazsa, Osmanlı Saltanatının polisi, jandarması, avcı taburları ve diğer askerî kuvvetlerile idarî teşkilâtı ve adliyesi, çetelere karşı, ellerinden geldiği kadar şiddetle mücadele ederlerdi. Rumanyada ise, şimdiye kadar, lejyoner veya Demirmuhafız denilen teşkilâta müsamaha edildiği görülüyor. Bunlar, petrol mıntakalarında çalışan İngilizleri evlerinden kaldırıp öldüresiye dövmekle başladıkları tedhiş işini, şimdi, dünkü siyasî parti mücadelelerinin intikamını almak için, önlerine geleni tepelemeğe kadar vardırdılar.

— Onlar bizi öldürmüşlerdi; şimdi biz de onları öldürüyoruz, diyeceklerdir. Fakat, ferdler arasında bile meşrû ve ancak iptidaî kavimlere hâs olan «kan gütme» davası, medenî bir cemiyet içinde, siyasî bir parti mücadelesi halini alırsa, büsbütün tehlikeli ve menfur olur; fasid bir daire şeklinde devam edip gider. Bugün Alman işgal kuvvetlerinin yardımile hapisanelerden boşanarak eski hasımlarını temizleyeceler, yarın, kendi başlarına kaldıkları gün, aynı şekilde temizleneceklerini unutmamalıdırlar.

Demirmuhafızlara dayanan hükûmet, şimdiye kadar, bunların memleket içinde bir tedhiş sistemi kurup tatbik etmelerine, maruf tabirile terör yapmalarına müsamaha etmiştir; istersenis, siz, bu «müsamaha» kelimesi yerine «teşvik» sözünü de kullanabilirsiniz. Hükûmet içinde hükûmet, o kadar geçmi azıya almıştır ki artık asıl hükûmeti dinlemediği de görülüyor. Bir memlekette, meşru hükûmetin yerine, gayrimeşru bir kuvvet, bir siyasî çete ile haricden gelen ecnebi kuvvetlerine dayanarak iktidar mevkiini eline geçirirse, işte böyle olur. Demirmuhafızların içinde, şiddet ve dehşet taraftarı bir hizib bulunduğu ve onların intikamını almak için, adlî mahkeme, harb divanı, hatta ihtilâl mahkemesi kararlarını bile beklemek sabrını göstermeden eski parti düşmanlarını kurşuna dizdikleri anlaşılıyor. Bu vaziyet karşısında, en büyük mes'uliyet diktatör General Antonesku ile memleketi işgal ederek tabii ve meşru hükûmet yerine ihtilâlci çeteleri işbaşına getiren Almanyaya düşer. Esasen, Demirmuhafızların yaptıklarının bir eşi, bir zaman, Almanyada da yapılmış; Hitlere karşı suikasd hazırlıyorlar, diye bir takım parti ve ordu erkânı, partinin S.S. veya S.A. denilen müsellâh teşkilâtı tarafından evlerinde bastırılarak bilâmuhakeme ve tabii bilâmerhamet öldürülmüşlerdi. Selâm şekline varıncaya kadar Almanyadaki ağabeylerini taklid eden Demirmuhafızlar, ortaya bir suikasd bahanesi bile atamamışlardır. Hapisanelerde eli ayağı bağlı yatan adamlara, suikasd hazırlığı atfetmek kolay değildir de, ondan galiba.

İbret alınacak nokta: Almanyanın Rumanyaya hediye ettiği yeni nizamı, işte budur: Gayrimes'ul ellerin kanlı nizamı!

CUMHURİYET

Nüshası 5 kuruştur.

Abone şeraiti	Türkiye için	Hariç için
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
Altı aylık	750 »	1450 »
Üç aylık	400 »	800 »
Bir aylık	150 »	Yoktur.

Dikkat

Gazetemize gönderilen evrak ve yazılar neşredilsin edilmesin iade edilmez ve ziyaından mes'uliyet kabul olunmaz.

Hayattan hikâyeler

Hayat şarkısı

Mahmud Yesari

Karşı apartımanda, bir genc hasta vardı. Öğle üzeri pencerenin kenarındaki şezlongu çarşaflarla örtüyor, yastıklar koyarak hazırlıyor, onu, getirip yatırıyorlardı.

Sonbahar... Yaprak dökümü... Korkulu mevsim...Güneşli, sıcak havalarda pencereyi açıyorlar; hastaya, «hava» aldırtıyorlar.

Yazın bile çamurları kurumıyan ıslak sokağın çöp kokulu havasından, zavallı hasta «hava» alacak! Fakat apartımanların sinsi küf kokularından, bu, çöp kokulu da olsa, açık hava, gene, elbette iyidir.

Pencere açıldığı zaman, hastayı, daha iyi görebiliyorum. Dalgalı koyu kumral saçlı bir genc... Ancak on sekizinde, on dokuzunda. Çukura batık koyu siyah gözleri, sönük sönük bakıyor. Avurdları çökük; renk, irin sarısı... Battaniyenin üzerine çıkardığı ellerinin mumya parmakları, beyaz örümcek ayakları hissini veriyor.

Dalgın yatıyor. Evdekiler, sıra ile, onun başucuna geliyorlar. Onu güldürmek için - tabii, kendilerinin de zorla güldükleri muhakkak, - gülüyorlar; kitab, gazete okuyorlar.

İlâc, yemek zamanları hiç şaşmıyor. Bu genc, bir sanatoryomda da, ancak bu kadar ihtimamla, dikkatle bakılabilir. Belki de, bir sanatoryomdan taburcu edilmiştir. Çünkü, sanatoryomlar, «ümidsiz» hastaları evlerine gönderirler.

Bu da doğru. Sanatoryom, cana can katamaz ki... Ne de olsa, yabancı ellerde, yabancı bir hava içinde öleceğine, kendi evinde, ılık bir şefkat havası içinde ölsün.

Veremin korkunçluğu, ne hastaların sık sık öksürmelerinde, ne iştihasızlıklarında, ne birteviye tükürmelerinde, ne de günden güne artan halsizliklerindedir. Çok güç can veriyorlar. Ve son dakikaya kadar, kendilerini biliyorlar. öleceğini, ölümün yaklaştığını anlayorlar, bilerek ölüyorlar.

Böyle ölüme mahkûm insanlar, elbette ılık bir şefkat havası içinde ölmelidirler.

Karşı apartımandaki genc hasta, ne millettendi? Bir insandı, bir gencdi. Ölümün, gencken insanların yakasına yapışması hilkatin çok acı bir haksızlığı.

Bu çocuk, daha, dünyasını görmeden gidecek!

— Görüp de ne olacak? Yaşadıkça eziyet ,ıstırab çekecek!

Demeyiniz.

Eziyet, ıstırab da hayatın ayrı zevkleridir. Bırakın, yaşasın da çeksin.

Benim apartımanın yanındaki balkonlu apartımanda kıvır kıvır fesliğen saçlı, gül yanaklı, gül dudaklı bir genc kız var. Hava, güneş, yağış olsun, erkenden balkona çıkar, çiçeklerini sular. Sonra, şarkı söyleyerek ev işlerine uğraşır.

Öğleyin, başına bir kırmızı kordelâ takmış, kimonosunu giymiş, balkona çıkar, dirseklerini balkonun parmaklığına dayar, sokağı seyrederek şarkı söyler.

Tatlı bir sesi var. İnsanı, gayrihtiyarî, hayal uçurumlarına atıverir.

Bir gün, gözüm ilişti. Genc hasta, şarkı sesi duyunca doğrulmak istiyormuş gibi kımıldandı. Yanındakiler, hemen, onun başının altına bir yastık koydular.

Genc kız, şarkıyı bitirip balkondan çekildiği zaman, hastanın başı, tekrar yastıklara gömüldü. Sonradan konan yastığı, başının altından aldılar.

Eğer, genc kızla bir tanışıklığım olsaydı:

— Şarkıyı kesme!

Diye yalvarırdım.

Genc hasta, günden güne eriyordu. «Eriyen hasta» nın «ağırlaştığını», apartımanın öbür odalarında sabahlara kadar yanan ışıklardan ve dolaşan gölgelerden anlayordum.

Genc kız, dünyalar umurunda değil, evin içinde, balkonda, sabah, öğle, akşam, şakıyordu.

Genc kızın, bir gün, sesi çıkmadı, balkonda da görünmedi. Genc hastanın, o gün - bir bahar güneşi de vardı - rengi, biraz daha soldu.

Genc kız, ertesi gün de görünmemişti.

Genc hastanın da başı yastıklara daha fazla gömüldü.

Üçüncü gün, genc hastayı, pencere kenarındaki şezlonga yatırmadılar. Yalnız, kır saçlı bir kadının, şezlonga çöktüğünü, bağıra bağıra ağlamamak için, mendilini ısırarak sessiz hıçkırdığını gördüm.

Apartımana, papasların uğramaları da sıklaşmıştı. Hele son gün, bir zangoçun apartıman kapıcısı ile konuştuğunu da görünce, facianın, bitti, bitmek üzere olduğunu anladım.

Öğleden sonra, komşu balkonun kapısı açıldı ve kıvır kıvır fesliğen saçlı, gül yanaklı, gül dudaklı genc kız, şarkı söyleyerek balkona çıktı.

Çok geçmedi. Genc hastayı, pencerenin kenarındaki şezlonga getirip yatırdılar. Hasta, dalgındı, bitkindi, fakat yaşıyordu.

Genc kız, o gün neşeliydi. Akşama kadar şarkı söyleyerek odasını, balkonu, sildi, süpürdü, temizledi.

Genc kıza, bir hal olmuştu. Ertesi gün, gene balkonda görünmedi.

Genc hasta, akşam karanlığına kadar, pencere kenarındaki şezlongda, yarı ölü, yattı.

Bir gün sonra, karşı apartımandan, çığlıklar arasında gencin cenazesi çıktı.

★

Düşünüyorum. Genc kızın şarkıları, onu, iki gün fazla yaşatmıştı. Eğer genc kız, şarkıların arkasını kesmemiş olsaydı, genc hasta, daha ne kadar yaşardı?

Günlerce ve günlerce...

Ben, buna inanıyorum.

MAHMUD YESARİ

Siyasî icmal

Rumanyada anarşi

Rumanyanın hali hakikaten yürekler acısı bir mahiyet aldı. Zaten bir milletin hürriyet ve istiklâline karşı gösterdiği saygının gevşemesi en büyük felâketleri hazırlar ve bu felâketlerin sonu kolay gelmez.

Rumanyada da bugünkü keşmekeşin kaşı, memleketin hürriyet ve istiklâline karşı gösterilen saygısızlık ve bu saygısızlığın neticesi olan teslimiyet siyasetidir.

Romanya, bütün meseleleri doğrudan doğruya halletmek ve bütün komşularile anlaşmak vaziyetinde idi. Onun ilk hatası, doğrudan doğruya halletmek mevkiinde bulunduğu meselelerin halini geciktirmek ve ancak bıçak kemiğe dayandığı zaman bu meseleleri hal için her söylenileni derhal yerine getirmek gibi bir vaziyet almasaydı.

Rumanya bu meseleleri vaktinde halletmiş olsaydı yalnız dost kazanmakla kalmaz, bugünkü vaziyete de kat'iyyen düşmezdi.

Hâdiseler, müzmin bir takım meselelerin kat'i hallini icab ettirdiği zaman Rumanya, mihverden meded diledi. Fakat mihverden gördüğü yardım, onun komşularına istihkaklarını ödemesi mahiyetinde idi. Rumanya zarurî anlaşma yolunu tuttu ve mütemadiyen geciktirmeğe uğraştığı neticeleri itirazsız kabul etti.

İş bu kadarla kalsaydı, Rumanyanın kendini derleyip toplamasına gene bir mâni kalmazdı. Fakat Rumanya, sözde ordusunu modern bir hale getirmek için Almanyadan askerî yardım istedi ve bu askerî yardım Rumanyanın işgaline sebep oldu.

İşgalin neticesi gayet fecidi. Çünkü Rumanya askerî esarete uğramakla kalmadı, üstelik bütün iktısadî kaynaklarını da Almanlara teslim etti.

Bütün bu hâdiseler arasında yabancı entrikalar dahili nifakları körüklemekle meşguldü. Rumanyanın faşistleri veya nazistleri sayılan Demirmuhafızlar, eski Rumanya hükûmetleri tarafından şiddetle takib edilmişlerdi. Hâdiseler bu defa bunların iktidar mevkiine gelmelerini temin ettiği için bunlar da intikamlarını almak fırsatının hulûl ettiğine kani oldular ve eski muarızlarına karşı «siyasî bir katliâm» tabirine masadak bir hattı hareket takib ettiler.

Bu gibi intikamların ve mukabil intikamların vereceği netice milli ittihadı kökünden baltalamak ve bir milleti birbirile boğuşan gruplar haline getirmektir.

Rumanyanın bugün arzettiği manzara budur. Fakat bu vaziyet de bir netice değildir. Bu da bir vasıtadır. Çünkü bu vaziyet Alman işgalini kuvvetlendirecek ve Almanların bütün memleketi ele almalarına sebeb olacaktır.

Rumanyada hüküm süren anarşinin vereceği netice budur. Elhasıl, Rumanyanın teslimiyet siyasetine sapması üzerine adım adım vardığı netice, bütün milli varlığını feda etmek olmuştur.

Güya Rumanya mihvere dayanmakla saadete erecek, refaha kavuşacak, emniyet içinde yüzecekti. Bilâkis Rumanya bütün bunların aksine uğramıştır. Ve bugün Rumanya âleme ibret teşkil edecek feci bir vaziyettedir.

Mihvere güvenenlerin akıbeti başka türlü olmak için zaten sebeb de yoktur.

Ömer Rıza DOĞRUL

İtalyada endişe

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Neue Zuricher Zeitung gazetesinin Roma muhabiri, İtalyanların endişe içinde bulunduğunu ima etmektedir.

Şimalde İtalyan taarruzları püskürtülüyor

Manastır 29 (a.a.) — Reuter ajansının Yugoslav hududunda bulunan muhabiri diyor ki:

Pogradetz mıntakasında İtalyanlar durmadan hücum etmişlerdir. Buraya gelen haberlerden öğrenildiğine göre Yunanlılar mevzilerini muhafaza etmektedir. Dün akşam muharebe devam etmekte idi. Pişkopeja köyüne karşı yapılan diğer hücumlar Yunanlılar tarafından kolaylıkla püskürtülmüştür.

İtalyan tayyareleri Yugoslav hududu mıntakasına müteaddid akınlar yapmışlardır. Bu akınların ihtiyat Yunan kuvvetlerini bombardıman etmek ümidile yapıldığı anlaşılmaktadır. Hücuma maruz kalan yerler arasında Florina ve civar köyleri vardır. Müteaddid kimseler ölmüştür. Bazı maddî hasarat vukua gelmiştir.

Küçük İtalyan gruplarının dün Yunanlılara teslim oldukları haber verilmektedir.

Cenubda inkişaf eden harekât

Atina 29 (a.a.) — Atinada öğrenildiğine göre Arnavudluk cephesinin cenub bölgesinde harekâtta bulunan Yunan kıtaatı yeni tepeler işgal eylemişlerdir. Bu muvaffakiyetin yeni bir ileri hareketine yol açacağı zannedilmektedir.

Cereyan eden şiddetli muharebelerin birkaçı İtalyanların bazan anudane mukavemet gösterdiği cenub mıntakasında vukua gelmiştir. Tepeleri işgal eden Yunanlıların Görice mıntakasında tatbik ettikleri plâna benzer bir usul kullanmakta oldukları zannı hasıl olmaktadır.

Halen Yunanlılar işgal ettikleri topraklardaki mevzilerini takviye etmektedirler. İlk hatta bulunan Yunan kuvvetleri İtalyanları mevzilerinden atmağa devam etmektedir. Bütün cephelerde ileri hareketine devam olunmaktadır.

İtalyan üsleri tahrib ediliyor

Atina 29 (a.a.) — İngiliz hava kuvvetleri umumi karargâhının tebliği:

Son iki gün zarfında İngiliz avcı tayyareleri on düşman tayyaresi tahrib etmişlerdir.

Bombardıman tayyarelerimiz Aya Saranda üzerine baskınlar yapmışlardır. Korfu adasını bombardıman eden düşman destroyerleri tayyarelerimizi görünce kaçmışlardır.

Draç ve Elbesanda bütün bombalar hedef tutulan bölgelere düşmüşse de hava vaziyeti neticelerin görülmesine mâni olmuştur.

Leros'ta tezgâhlar bombalandı

Londra 29 (a.a.) — İngiliz donanmasına mensub tayyarelerin Leros adasında Laki limanındaki inşaat tezgâhlarına hücum ederek bunları hasara uğrattıkları resmen bildirilmektedir.

Pasif korunma için

(Baştarafı 1 inci sahifede)

trenden Köprü üstünde nakil vasıtalarına kadar nakledilen eşya için büyük bagajlardan 40, orta bagajlardan 30, bavullardan 20, el çantalarından 10 kuruş alınacaktır.

Yeni tarife eski tarifeye göre hemen hemen yarı yarıya tenzil edilmiştir.

Asker aileleri için tahsisat

Hazar ve seferde askere gideceklerin muhtac ailelerine yapılacak ilk yardım hakkında münakale icrasına dair teklif okunmuştur. Bu teklifte bu işe memur edilen tahsildarların henüz faaliyete geçmiş oldukları cihetle bunların bu aybaşında 3000 asker ailesine yardım edilebilecek kadar para tahsil etmeleri imkânı olmadığından bahsedilmekte ve ileride yapılacak tahsilâtla ödenmek üzere şimdilik Belediye mu - hassesatından 50,000 liranın bu işe tahsisine müsaade istenmekte idi. Bu teklif kabul edilmiştir.

Hava taarruzuna karşı korunma kanununa müsteniden tanzim edilen nizamnameye göre, mahalle ekiplerinin giyindirme masrafları olarak gayri - menkul sahiblerinden bina vergisi nispetinde para alınması lâzım gelmektedir. Muhasebe müdürü Muhtar izahat vererek 4000 kişiyi bulan bu ekiplere elbise, maske, kayış ve saire tedariki için nefer başına 80 lira olmak üzere 320,000 liraya ihtiyac olduğunu ve bir defaya mahsus olmak üzere bu paranın senevî varidatı 3,038,000 lira tutan bina vergisine yüzde on nispetinde bir zam yapılması suretile tahsil edileceğini söylemiş ve bu teklif de kabul olunmuştur.

İtalyan donanması "bertaraf,, ediliyor!

(Baştarafı 1 inci sahifede)

hal süratlerini azamî dereceye çıkararak düşmanı harbe icbar etmek için istikametlerini ona doğru çevirmişlerdir. Bir kaç dakika sonra 4 düşman kruvazörünün tekneleri tamamen dalgalarla örtülmüş bir halde ufukta seyretmekte oldukları görülmüştür. İleri mevzide bulunan hafif cüzütamlarımız saat 16 yı 21 geçe ateş açmışlardır.

Düşman kruvazörleri buna mukabele etmişlerse de, ilk ateşlerini müteakib bir duman tabakası çıkararak büyük yolla şimali şarki istikametinde çekilmişlerdir. Saat 12 yı 50 geçe biri Littorio, diğeri Cavour sınıftan iki düşman zırhlısı görülmüştür. Kruvazörlerimiz, düşman toplarının pek büyük olmasından dolayı çekilmişlerse de bir kaç dakika sonra düşman zırhlılarının da çekilmekte oldukları görülmüş ve kruvazörlerimiz derhal düşmanın takibine düşmüştür.

Bir İngiliz dretnotunun cesareti

Sürati az olan cüzütamlarımız geride kalmışlarsa da Vis Amiral Jams Sommervill'in bayrağını taşımakta olan Renown zırhlısı büyük düşman gemilerini harbe mecbur etmek için elinden geleni yapmış, fakat İtalyan gemilerinin büyük süratleri neticesinde muvaffak olamamıştır.

İtalyan sahillerine kadar takib

Düşman gemilerinin takibi düşman sahillerine bir kaç mil varıncıya kadar yapıldıktan sonra saat 13,20 de durdurulmuştur.

Keşif tayyarelerimiz, düşmanın sahile varmadan ve siyah perdeler arkasına saklanmadan evvel top ateşimiz altında çok mühim hasarata uğradığını bildirmiştir.

İtalyan gemilerinde hasar

Bu meyanda 8 pusluk toplarla mücehhez bir İtalyan kruvazörünün arka tarafından şiddetle yanmakta olduğu, Oregale sınıfından bir torpito muhribinin yana yatmış olduğu ve bir diğerinin de hafif tertib yan tarafa eğilmiş bulunduğu görülmüştür.

Hava torpillerile hücum

Donanmaya mensub tayyarelerimiz Arc Royal tayyare gemisinden yükselerek takib esnasında müteaddid hücumlarda bulunmuslardır. Bu meyanda bir tayyare grupumuz düşman zırhlılarına torpillerle saldırmış ve atılan torpillerden birinin yeni ve muazzam Littorio sınıftan bir zırhlıya tam isabet ettiği görülmüştür. Diğer bir torpil en geride giden 10 bin tonluk Zano Bolzano sınıftan bir kruvazöre isabet ettiği, başta giden İtalyan kruvazörünün de derhal süratini indirdiği görülmüştür. Ayrıca pek yakın iki bomba nın patlaması ile düşman kruvazörlerinden birinin kazan aksamında hasarat yapıldığı görülmüştür. Uğradığımız yegâne zarar Betwich gemimize vuku bulan iki isabetten ibarettir. İsabet neticesinde bir zabit, 6 nefer ölmüş, 2 nefer ağır surette, 7 nefer hafif surette yaralanmıştır.

Saat 14.35 te ve 16,40 ta İtalyan tayyareleri donanmamıza hücum etmişlerse de, deniz avcılarımız derhal düşmanı karşılamışlar ve taarruz imkânı bırakmamışlardır.

İtalyanların 7 gemisi hasara uğradı

Londra 29 (a.a.) — «Deyli Telgraf» ın denizcilik muhabiri İtalyan harb gemilerinin uğradığı hasaratı şöyle tebarüz ettirmektedir:

«Littoria sınıfından 35 bin tonluk bir zırhlı, 200 milimetrelik toplarla mücehhez 10 bin tonluk üç kruvazör, 150 milimetrelik toplarla mücehhez daha küçük bir kruvazör ve iki torpido.

Muhabir, İngiliz Berwick gemisinin hasaratının pek ehemmiyetsiz olduğunu kaydettikten sonra, İtalyan filosunun Sardunya adasında kâin Cagliariye limanına iltica etmiş olmaları muhtemel bulunduğunu yazıyor ve İtalyan donanmasının bir hafta evvel üç, dört zırhlı ile 2 ağır kruvazörünün İngilizler tarafından hizmet harici çıkarılmaları üzerine terkettiği Taranto'dan daha az emin bir vaziyete girmiş olacaklarını tebarüz ettirmektedir.»

Hür Fransız kuvvetleri

(Baştarafı 1 inci sahifede)

larak Kahireyi intihab ettiğinden, Mısır, hür Fransızlar davasına yardım için geniş bir para, insan ve teşkilât merkezi olacaktır. Bu merkeze yalnız Balkanlardan, Yunanistandan, Türkiyeden ve Afrikadan değil Avustralyadan da yardım edilecektir. General Wavell'in emrinde bulunan hür Fransız ordusuna gönüllü yazılmak üzere devamlı bir surette gelenlerden maada tanınmış Fransız sanayicileri Mısıra gelerek General de Gaulle teşkilâtı hizmetine girmişlerdir.

Mevcud kuvvetler

Londra 29 (a.a.) — Müstakil Fransız ajansı afi bildiriyor:

Hür Fransız kuvvetlerinin umumi karargâhından öğrenildiğine göre de Gaulle emrinde halen 35 bin asker, 1000 tayyareci, 20 harb gemisi ve ceman 550,000 ton hacminde 60 ticaret vapuru mevcuddur.

HARB VAZİYETİ

(Baştarafı 1 inci sahifede)

yordu. Gelen malûmata göre, Yunanlılar bu mukabil taarruzları püskürtmüşlerdir.

Gelen mahdud malûmata göre, Yunanlılar iaşe imkânları nispetinde taarruzlarına ve ileri yürüyüşlerine ağır ağır devam etmekte, İtalyanlar da, mukabil taarruzlarla bu hareketi durdurmağa ve Elbesan - Tepedelen hattına yerleşmeğe çalışmaktadırlar.

Yunan ordusunun ancak geri hizmetlerini iyice tanzim ettikten sonra, büyük mikyasta yeni bir taarruz yapmasına intizar etmek lâzımdır. Mareşal Badoglio'nun Arnavudluğa gelmiş olmasına rağmen, ilk muharebelerde ağır zayiat vermiş olan İtalyan ordusunun yeni bir taarruz yapmağa kalkışması, kalkışsa bile becermesi mümkün değildir.

***

Bükreşteki Alman elçisinin siyasî faaliyeti

[Baş tarafı 1 inci sahifede]

tonesko ile dahilî vaziyet hakkında uzun müddet görüşmüştür. Vaziyet hâlâ naziktir. Taşradan gelen haberler Demir Muhafızların eski rejime mensub müteaddid şeflere karşı faaliyetlerine devam ettiğini göstermektedir. Demir Muhafızlar bu şahsiyetleri 1938 de Demir Muhafızlar tarafından yapılan hareket mâni oldukları için mes'ul tutmaktadırlar. Bükreşte umumî binalar kıtaat tarafından sarılarak muhafaza altın alınmıştır. Alman tertibatı takviye için taşradan bir fırka asker daha getirilecektir.

Profesör Yorga nasıl öldürüldü?

Bükreş 29 (a.a.) — Başvekâlet tebliğ ediyor:

26 sonteşrin tarihinde sabık nazırlardan Virgil Madgearu meçhul eşhas tarafından evinden kaldırılmıştır. Ayni gün saat 15,30 da cesedi Bükreş civarında Snagov mevkiinde bulunmuş ve vücudünde rövelver kurşunu yaraları görülmüştür. 27 sonteşrin akşamı profesör Nicola Yorga Sinaya'daki evinden kaldırılmıştır. Hükûmet tarafından sabık Başvekili bulmak ve kurtarmak için ayni gece ittihaz edilmiş olan seri tedbirler neticesiz kalmıştır. 28 sonteşrin sabahı Prahova jandarmaları Yorganın ruhsuz cesedini Streshnie köyünde altı rövelver kurşunile öldürülmüş olarak bulmuşlardır.

Hükûmet, mücrimleri aramaktadır. Kanuna tebaan şiddetli cezalar tatbik edilecektir.

Polis müdürü değişti

Bükreş 29 (a.a.) — Stefani: Bükreş polis müdürü istifa etmiş, yerine Radunironoviçi tayin edilmiştir.

Yahudilere karşı yeni tedbirler

Bükreş 29 (a.a.) — D. N. B. ajansı bildiriyor:

İş nazırı pazar günlerile diğer tatil günleri Yahudi lokanta ve kahvelerinin kapatılmasını emretmiştir.

Cordeano davası tazeleniyor

Bükreş 29 (a.a.) — D. N. B. Cordreano meselesi, bu gün temyiz mahkemesi umumî heyetinde temyizen rüyet edilmeğe başlanacaktır. Heyeti hâkime birinci reisle 4 temyiz dairesi reisinden müteşekkildir.

Vaktile Codreano'yu müdafaa etmiş bulunan avukat Hora Cosmovici Codreano'yu tekrar müdafaa edecektir. Cosmovoçi Başvekâlet müstesarıdır. Bu davada müdafaa vekâletini deruhde edebilmek için muvakkaten Başvekâlet müstesarlığından istifa etmistir.

Almanyaya akın

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

zilli topları dün ateş açmış, İngiliz topları mukabele etmiştir. Hasar yoktur.

İngiltere üzerinde

Londra 29 (a.a.) — Tebliğ:

Dün gece düşman İngiltere üzerinde büyük bir hava faaliyeti göstermiştir. Muhtelif mıntakalara bir çok bomba lar atılmışsa da düşman tayyarelerinin başlıca hedefini, İngilterenin şimali garbisinde bulunan bir şehirle bilhassa Mersey kıyıları teşkil etmiştir. Mersey kıyılarında müteaddid yangınlar çıkmıştır. Bunlardan bazıları ciddî olmuş ve bir çok meskenler ve binalar hasara uğramışsa da az yaralı ve ölü olduğu anlaşılmıştır.

Merkezî İngilterenin bir kısmında bir çok yerlere de bombalar atılmıştır. Hiç bir yerde ehemmiyetli hasar vukua gelmemiştir. Haberler ölü ve yaralı adedinin çok az olduğunu göstermektedir.

Liverpol'de

Liverpol ve diğer mucavir bir şehir şiddetli bir taarruza maruz kalmış ve ayni mıntakada diğer bir üçüncü şehir de «oldukça ağır» tavsif edilen bir taarruza uğramıştır.

Çıkan yangınlar sür'atle söndürülmüştür. Bildirildiğine göre insanca zayiat miktarı yüksek değildir.

Evlenme

Doktor Şakirin torunu Bayan Müveddetle Bursa gazetesi muharrirlerinden Esad Alkanın nikâhları dün Fatih evlenme memurluğunda yapılmıştır. Yeni evlilere saadetler dileriz.

Işıkların maskelenmesi

Yarın akşamdan itibaren tam tatbik edilecek

Şehrimizdeki sokak ışıkları dün gece saat beş buçukta söndürülmüştür. Şimdiye kadar ışıklarını muhafaza eden meskenler de yarın akşamdan itibaren tamamile maskelenmiş olacak ve İstanbul tamamile karanlık bir manzara arzedecektir. Meskenlerde ışıkların bu akşamdan itibaren maskeleneceğine dair haberler doğru değildir. Alâkadar memurlar yarın gece şehirde teftişler yapacaklar ve verilen talimata aykırı hareket edenleri tespit edeceklerdir.

Vilâyetin neşrettiği talimatname

İstanbul Vilâyetinden:

Işıkların söndürülmesi hususunda evlerde yapılacak hususat:

1 — Her ev, pencere, terasa, balkon, kapı gibi bilûmum menfezleri siyah bez veyahud kâğıdla gayet sıkı olarak ve hiç bir aralıktan ışık sızmıyacak şekilde kapamalıdır.

2 — Kırmızı, sarı, yeşil gibi renk veren örtülerle maskelemek yasaktır.

3 — Apartımanlarda bilhassa merdiven pencerelerile hava aralıklarına tesadüf eden mutfak gibi pencerelerin de tamamen maskelenmesi lâzımdır.

4 — Apartıman, otel, kazino, han gibi binaların kapılarında ve antrelerinde yanan lâmbaların koyu mavi renkte ve üzeri maskelenmiş olarak sokağa aydınlık vermiyecek şekilde maskelenmesi lâzımdır.

Dükkân, mağaza ve emsali yerlerde yapılacak işler

1 — Sokak, cephe, numara, reklâm gibi bilûmum tenviratın her ne şekilde olursa olsun yakılması memnudur.

2 — Dükkân ve mağazaların vitrinleri tamamen maskelenecektir.

3 — Sinema, tiyatro, bar ve mümasili gibi umumi yerlerin antreleri genc maskelenmiş koyu mavi lâmba ile sokağa aydınlık sızmıyacak şekilde olmalıdır veyahud dışarıya aydınlık vermemesi için iç içe iki kapı olmalıdır. Birinci kapı açıldığı zaman ikinci kapı kapalı bulunmalı ve birinci kapı kapandığı zaman ikinci kapı açılmalıdır.

4 — Ampulların üzerine muhtelif renk kâğıd yapıştırmak suretile maskelemek yasaktır.

5 — Bilûmum dükkânlarda her ne şekilde olursa olsun dışarıya aydınlık verecek lâmba yakılması memnudur.

Halkın riayet edeceği hususat

1 — Halkın kullanacağı el fenerleri de mavi ampul veya boya ile maskelendirilmelidir. Açık kullananların lâmbaları alınacaktır.

2 — Karanlıkta halkın yolun sağını takib etmesi, selâmetle yürümek noktasından lüzumludur.

3 — Elektrik fenerlerinin vesaite karşı tutulması ve bilhassa gelen otomobillere karşı tutmaları kazaya sebebiyet vereceğinden bu cihetten halkın sakınmaları lâzımdır.

4 — Bu maskelemenin nihayet 1/12/940 gününe kadar ikmal edilmiş olması lâzımdır.

O gece yapılacak teftişte maskelenmemiş ışık görülürse emre riayet etmiyenler hakkında kanuni takibat yapılacaktır.

Harb gayeleri

[Başmakaleden devam]

nabilir. Her halde bilâhare yapılacak sulhun şimdi akdine çalışılan işbirliği anlaşmasından daha şiddetli olacağını Fransada herkes takdir ediyor. Şimdiki işbirliği anlaşmasında Almanyanın istihdaf ettiği acele gaye Fransanın şimdiden yeni nizama kazanılması suretile ortaya İngilterenin Avrupa kıt'asından güya tecrid edildiğini gösteren yeni bir unsur daha koyabilmek gayretidir.

Şu hale göre bizce İngilterenin malûm olan harb gayelerinden daha ziyade mihverin müphem, meçhul ve her halde bütün hür milletler için korkunc harb gayeleri üzerinde durmak daha muvafıktır. Mihverin takib ettiği harb gayeleri üzerinde pek çok söz söylemek imkânı vardır. Bugün için mihvere mensub memleketlerden her birine aid ihtirasları tafsile kalkışmaktansa yalnız üçüzlü paktı zikirle iktifa edebiliriz.

Bu pakta göre Avrupa ve Afrikanın yeni bir nizama göre tanzim ve idaresi Almanya ile İtalyaya, geniş Uzaksark sahasının dilediği veçhile istismarı keyfiyeti de Japonyaya bırakılmıştır. Vasati, cenubi ve hatta garbi Asya sahaları için kâfi sarahate malik değiliz.

Bir ittifak muahedesi olan üçüzlü pakt kendisine çizdiği hedeflere varabilmek için her şeyden evvel Avrupa, Asya ve Afrikaya galibiyeti kendilerine temin etmiş kuvvetlerle hâkim olmak mecburiyetindedir. O takdirde bu pakta mensub devletler galebeyi kendi lehlerine temin etmiş kuvvete müstenid haklarını mağlûb memleketler üzerine tatbik edecekler demektir ki işte bu da yeni nizam olacaktır. Yeni nizamın diğer memleketler hesabına hürriyet ve istiklâlden mahrumiyet demek olduğunu, daha doğrusu olacağını biliyoruz. Mihver devletlerine göre bu harbin adına yeni nizam denilmek istenilen sulhu hakikaten böyle mi olacaktır? Yani onların harb gayeleri bu mudur?

O halde biz şimdiden haber verelim ki şimdiki malûm birkaç büyük devletin değil, onlara nispetle yüz misli kuvvette devlerin dahi elde edemiyecekleri bu neticelere makul ve mümkün sulh gayeleri gözile bakmak mümkün değildir. Versay diktatından haklı olarak şikâyet etmiş olan Almanya Avrupa, Asya ve Afrikaya Versaydan daha şiddetli diktatlar teklif edememek lâzımdır. Avrupalı bir millet olan İngilizleri Avrupa kıt'ası haricinde tutmak davası bir hayal olduğu gibi diğer Avrupalı milletlere esaret hayatı yaşatılabileceğini düşünmek de tahakkukuna imkân olmıyan beyhude bir malihulyadır. Elinde tek silâh bile olmasa bütün Avrupanın mukavemeti şimdikinden on misli daha kuvvetli bile olsalar Almanya ile İtalyayı yıkmağa gene kâfi gelir.

Bu hakikatlerden şu zarurî netice kendiliğinden çıkar. Harb gayelerini tadil etmeğe ihtiyac vardır. Tahakkümü istihdaf eden tahrib harbi artık yeter olmuştur. Milletlerin hürriyet ve istiklâllerine hürmet eden makul sulh gayelerine avdet etmenin zamanı iyiden iyiye gelmiştir. Bu takdirde ise en fena bir tereddi içinde yüzmekte olan bu kanlı ve vahşi hailenin devamına sebeb olmadığı görülecektir.

YUNUS NADİ

Rumen Kralı da memleketten firar etmiş!

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Lejyoner hareketi düşmanlarına karşı yapılmış olan muamelenin şümulünü ve bunların ne olduğunu tevsika henüz imkân olmamıştır. Maamafih öyle anlaşılıyor ki, öldürülenlerin arasında evvelce Demir Muhafızlara karşı mücadele eden siyaset adamları, lejyonerlerin tenkilinde ve katlinde suçlu olan polis memurları ve bazı Yahudiler vardır. Hareketin merkezi olan Ploesti'de kurşuna dizilenlerin adedi 20 tahmin edilmektedir.

Lejyon hareketinin reisi ve Başvekil muavini Horia Sima dün Ploesti'ye giderek lejyonerler şeflerile görüşmüştür. Sima, başkaca hâdiselerin çıkmaması hususunda Başvekil General Antonesko ile mutabıktır ve bu arzuyu lejyoner şeflerine bildirmiştir.

Mekteblerde

[Baştarafı 1 inci sahifede]

lebenin sabah gruplarına alınması okul idarelerine bildirilmiştir.

Mesleki tedrisat okullarından kız enstitüleri ve ticaret okulları saat dokuzda, san'at okulları saat sekiz buçukta derslere başlıyacaklar ve en geç on yedi otuzda bitireceklerdir.

Bu esaslar dairesinde açılıp kapanma saatlerinin tespiti yüksek tedrisat müesseselerinde kendilerine ve ilk okullarda valiliklere bırakılmıştır. Mahallin icablarına ve mesai hayatına göre tespit edilen bu saatlerin bir çeyrek önceye veya sonraya alınması Vekilliğin müsaadesile kabil olabileceği de alâkadarlara ayrıca bildirilmiştir.

Halli lâzım bir mesele

[Baş tarafı 1 inci sahifede]

de yardımda bulunur.

2 — Teberru edilen tütünlerin tahakkuk edecek bedeli mukabilinde idaremizce Kızılay kurumuna arzu edilen neviden tütün muamelâtı verilebilir.

3 — Tarife bedel farkı tüccar tarafından ödenmek şartile, teberru edilecek tütünlerle istenilen miktarda sigara imal ve orduya tevzi edilmek üzere Kızılay kurumu emrine tevdi oluna bilir.»

Bizim de anlatmak istediğimiz şu idi:

1 — Yapılan müracaat bir ticaret teklifi değildir,

2 — İşin Kızılayla bir alâkası yoktur.

3 — Maksad, ordudaki kahraman askerlerimize, imkân nispetinde fazla sigara yetiştirmek olduğu için, muameleyi mutlaka İnhisarların ticarî prensiplerine uydurarak; meselâ on beş kilo tütün verip yerine bir kilo - tütünün mahiyeti belirsiz - adi sigara almak teşebbüsün ruh ve gayesile tam tezad teşkil eder.

Tütün tacirleri ordu için ayırdıkları tütünleri iyi kaliteden seçtikleri için aziz subay ve erlerimize bunların aynen sunulmasında hassasiyet gösteriyorlar ki, çok haklıdırlar.

4 — İnhisarlar müdiriyeti Vekâletle temas ederse, fabrikalarda bir kaç makine ayırarak, Türk ordusu mensublarının sigaralarını hazırlıyabilir ve Vekâlet, kuvvetle zannederiz ki, bu yolda harcanacak emekle kullanılacak bir miktar sigara kâğıdını çoğumsamıyacaktır.

5 — Bu ufak külfet, Türk askerine karşı gösterilen millî şefkatin şeref payından bir kısmını İnhisarlara ayırmak gibi bir mazhariyet fırsatı hazırlamaktadır, kaçırılmamalıdır sanırız.

6 — Türk tütüncülüğünün yegâne imalâtçısı olan İnhisarlar bu hizmetile, bütün Türk müstahsilini ayni vazife için teşvik etmiş olacaktır.

Hadiseler Arasında FELEK

Karanlıkta hoşbeş

Geçen akşam içerisi hayli loş bir tramvay arabasile eve dönüyordum. Şakrak iki genc hanım kız bir delikanlı refakatinde bilmem hangi istasyondan bindiler.

Uzun süren yolculuğun verdiği bıkkınlıkla vakit geçirecek bir şey ararken bu gençlerin gevrek kahkahalarına ve şen lâkırdılarına kulak vermeğe başladım.

Gayrıahlâkî bir hareket değil mi?

Hayır. Birdenbire hükmetmeyin! Bir kere büyük sözü dinlemek farzdır. Küçük sözü dinlemek de helâldir! Dinlenmesi ayıb olan şey başbaşa görüşülen gizli lâflardır. Halbuki bizim ahbablar apaçık görüştükleri için ben onların lâflarına kulak vermedim; onlar benim kulağıma lâf verdiler.

Birisi dedi ki:

— Vallahi pek hoşuma gitti. Ne iyi. Her taraf karanlık. Hem günah değil mi?.. Ne diye gecenin tabii karanlığını bozuyorlardı!

Öteki bayancık da tasdik etti:

— Öyle ya! Bak ne âlâ! Zifiri karanlık. Göz gözü görmüyor.

Her kadın genc ve her genc güzel sayılır.

Delikanlı da bu baştan yukarı sözlere gülümsemekle mukabele ederken arabada benim gibi bu musahabenin mecburi dinleyicilerinden gün görmüş yaşlıca bir zat söze karıştı:

— Hay Allah razı olsun hanım kızım! Ne iyi söyledin. Her şey tabii şeklinde kalmalı değil mi?

Hanım kız cesaret aldı:

— Öyle değil mi efendim! Natürü bozmaya ne hakkımız var?

— Muhakkak hakkımız yok. Fakat bu güzel fikri karanlıklar çöktükten sonra yalnız gecenin tabiiliğine tatbik etmekle kalmamalıyız. Meselâ şu dudaklarınızı anadan doğma kırmızısile bırakacak yerde erguvaniye boyamamalı, güzel kaşlarınızın tüylerini alıp uçlarını kalemle retuş etmemeli, elmacıklarınızın çıkıntılarını allıkla renklendirmemeli. Hele şu sedef gibi tırnaklarınızı rakı kadehine atılmış birer vişne rengine boyamamalı, saçlarınızın tabii dalgalarını kızgın maşalarla değiştirmemeli, hulâsa siz de Havva anamızın Cennetten dünyaya tehcir edildiği zamanki kıbalinde kalmalısınız değil mi?

Biraz bozulur gibi oldular. Zılgıt yiyen hanım kızın arkadaşı atıldı:

— Haklısınız efendim! Hakikaten biz tabii kadın tipinden uzaklaşmış gibiyiz. Lâkin hiç olmazsa saçımız başımız yerinde. Ya siz amcacığım? Haniya Âdem babamızın sakalı? Nerede onun dudaklarını örten bıyığı? Hani ensesini döven saçları? Nerede ağacdan kopardığı lobudu? Ya o burnunuzdaki gözlük de nedir? Eğer tabiate döneceksek hep beraber dönelim. Bizi Havva anamıza benzetip erkekleri (bobstil)bırakırsanız nice olur halimiz amca beyciğim? demez mi...

— Vayyy, dedi ihtiyar, sunturlusuna çatmışız. Hakkın var kızım. Hep tabiate dönmek için ,inşallah elim değerse sakal koyuverip bir de lobut edineyim. Ama siz de kaş yapayım derken, benim gibi göz çıkarmayın!

Ve istasyonda indiler.

B. FELEK

Teşekkür

Çok sevgili babamız Bolu meb'usu Dr. Emin Cemal Sudanın vefatı dolayısile büyük kederimize gerek telgraf ve gerekse mektubla taziyet lûtfunda bulunan ve cenaze merasimine bizzat iştirak eden muhterem zevata ve meslek arkadaşlarına ayrı ayrı teşekküre büyük acımız mâni olduğundan en derin şükranlarımızın iblâğına sayın gazetenizin tavassutunu rica ederiz.

Kızları
Atıfet Suda, Necdet Suda

***

Pastör Fransız hastanesine:

Hastalığımın almış olduğu tehlikeli seyri ölüme yakın noktalarda ciddî bir gayret ve büyük bir vukuf ve hazakatle durdurup çeviren Pastör Fransız hastanesi muhterem Başhekimi Bay (Gassen) e ve arkadaşlarına ve bütün hastalarına hakiki bir şefkat ve çok yakın bir alâka ile bakan başhemşire sör (Katrin) e samimî teşekkürlerimi arzeder ve hastanede gördüğüm intizam ve mükemmeliyeti takdirle yadı bir borç bilirim.

Y. Mühendis ve muallim
Salih Ünlü

Nikâh töreni

Girid eşrafından merhum Bay Musanın kızı Hürriyet Selvi ile Devlet Limanları işletmesi memurlarından Tevfik Solmazın nikâh töreni Beyoğlu evlenme dairesinde yakın dostları arasında icra edilmiştir. Tarafeyne saadetler dileriz.

Ölüm

Bakırköy Hilâl eczanesi sahibi eczacı Seyfullah Altuğun kayınpederi Pizren eşrafından mütekaid Şaban Bey füc'eten vefat etmiştir. Cenaze namazı bu gün Bakırköy Çarşı camiinde ikindi vakti kılındıktan sonra Bakırköy mezarlığına defnedilecektir. Cenabı Hak rahmet eylesin.

Bütün ruhları şahlandıran
Bütün gönüllere zevk ufukları açan,
hayat ve hareket filmi
KOLLEJLİLER REVÜSÜ
DİCK POWELL - ROSSEMERY LANE
Priscilla Lane'nin kudretile bir harika....
- Fred Varing'in cazile bir ateş...
- Holivut güzellerile bir efsane dünyasıdır...
- Temsillerini hazırlamak.. Genclik ateşini kalb'erinde duymak... O günlerin hayalini yaşamak istiyenler...
Bugün LALE ye koşsun
Dikkat: Londra üzerine ilk büyük hava taarruzu
Seanslar 1.30 - 3.30 - 5.30 ve 8 de

Beşiktaş SUAD PARK Sinemasında
MADAM BUTTERFLY
Matineler 2.30 dan itibaren devamlıdır

Bu hafta SÜMER sinemasında
DANİELLE DARRİEUX
JEAN KİEPURA ve LUCİEN BARROUX
iki gönül bir olunca
Muhteşem ye mükemmel musıkili ve şarkılı filmde
Sevimlilikleri, neş'eleri ve cazibeleri itibarile emsalsizdirler. Monte Karlo'nun süks hayatı arasında çevrilen ve Monte Karlo'nun gece hayatını... Operasını.. Serenadlarını.. Kazinosunu.. Tasvir ve bunlar arasında canlı ve cazib bir aşk macerası....
ilâveten: BİR MUZİK HALL SUARESİ
Seanslar: Saat 1.30 - 3.30 - 5.30 ve 8 de

Beyoğlu HALK
Sinemasında
Caz Kralı GREGOR
ve orkestrası
İlizyonist Profesör PANGALİ
Şantör MİKİ -
Şantöz OLGA SOMOCİ
Akrobatlar Duo Sivers
Bu akşam saat 8 den itibaren
2 saat Müzik - Varyete - Şan

Bugün
İPEK
sinemasında
Herkesi heyecandan titretecek müthiş ve muazzam bir film
Türkçe sözlü
DEMİR KAPI
Amerikada eski Gangsterlerin korkunc maceralarını, ibretli akibetlerini gösteren harikulâde bir şaheser. Baş rolde:
CHARLES BOYER
Bugün seanslar: 1.30 - 3.30 - 5.30 Suare 8 de

Şehir Tiyatrosunun
ilâve matineleri
Tepebaşında dıram kısmında
cumartesi günü saat 16 da
Ve
Pazar sabahı saat 11 de
Ayak takımı arasında
Komedi tiyatrosunda
Pazar sabahı saat 11 de
DADI
Temsil edilecektir.

RADYO

Bu günkü program

8,00 Program	18,03 Caz orkestrası
8,03 Müzik	18,40 Türk müziği
8,15 Haberler	19,00 Konuşma
8,30 Müzik	19,15 Solo şarkılar
8,45 Ev kadını	19,30 Haberler
★	19,45 Fasıl heyeti
13,30 Program	20,15 Rad. Gazetesi
13,33 Şarkılar	20,45 Şarkılar
13,50 Haberler	21,15 Konuşma
14,05 Oyun havaları	21,30 Sa. Orkestrası
14,20 R. Bandosu	22,30 Haberler
15,10 Müzik	22,50 Dans müziği
★	23,25 Kapanış.
18,00 Program	

Osmanlı Bankası

İLÂN

Osmanlı Bankasının Galata İdare Merkezile, Yenicami ve Beyoğlu Şubeleri veznelerile kiralık kasa daireleri 2 ilkkânun 1940 dan itibaren iş'arı ahire kadar aşağıda yazılı saatlerde açık bulunacaklardır :

Vezne saatleri

Adi günlerde saat 9 dan saat 12 ye kadar, saat 13,30 dan saat 15 e kadar.

Cumartesi günleri saat 9 dan saat 11,30 a kadar.

Kiralık kasa daireleri

Adi günlerde saat 9 dan saat 12 ye kadar, şaat 13,30 dan 16 ya kadar.

Cumartesi günleri saat 9 dan saat 12 ye kadar.

ŞEHİR TİYATROSU

TEPEBAŞI DRAM KISMINDA
Bu akşam saat 20,30 da
AYAK TAKIMI ARASINDA
Beyoğlu İstiklâl caddesinde
KOMEDİ KISMINDA
Bugün saat 14 te
ÇOCUK OYUNU
Gece saat 20,30 da
D A D I

***

TEPEBAŞI DRAM KISMINDA
Cumartesi günü saat 16 da matine
Akşamı saat 20,30 da
AYAK TAKIMI ARASINDA
Pazar gündüz saat 11 ve 15,30 da
Akşamı saat 20,30 da
AYAK TAKIMI ARASINDA

***

KOMEDİ KISMINDA
Pazar gündüz saat 11 ve 15,30 da
Akşamı saat 20,30 da
D A D I

İdrar zorluğu, mesane iltihabı, eski ve yeni belsoğukluğu ve böbrek hastalıklarına karşı
BELSAMİTOL
kaşeleri kullanınız.

Satılık Yalı

Vaniköyünde: İki katlı büyük bahçeli bir yalı satılıktır.
43225 telefon numarasına müracaat.

ÜROLOG OPERATÖR Prof.
Bahaeddin Lûtfi Varnalı
Böbrek, Mesane, İdrar ve Tenasül yolları hastalıkları mütehassısı
Beyoğlu İş Bankası karşısı Emirnevruz sokak 10 Pananiya Aprt. No. 2 Telefon: 42203.

OPERATÖR
RIZA ÜNVER
Doğum ve Kadın hastalıkları mütehassısı
Cağaloğlu, Nuruosmaniye caddesi No. 22, Mavi yapı
Telefon : 22683

Memur Alınacak

P. T. T. Umumî Müdürlüğünden :

1 — İdaremizde münhal maaşlı ve ücretli memuriyetlere lise mezunları müsabaka ile alınacaktır.

2 — Müsabakada muvaffak olanların idarenin teklif edeceği yerde memuriyet kabul etmeleri şarttır.

3 — Müsabakada muvaffak olanlara 3656 sayılı kanun hükmüne göre (20) lira asli maaş veya (75) lira ücret verilecektir.

4 — İsteklilerin 788 sayılı memurin kanunun 4 üncü maddesindeki şartları haiz olmaları ve devlet memuriyetine ilk defa gireceklerin «30» yaşını geçmemiş olmaları lâzımdır.

5 — Müsabakaya girmek istiyenlerin 14/12/940 günü akşamına kadar dilekçe ve evrakı müsbitelerile birlikte imtihanların icra olunacağı P. T. T. Merkez Müdürlüklerine müracaat etmelidirler.

6 — Müsabaka lise mevcud olan P. T. T. Merkez Müdürlüklerinde 19/12/940 perşembe günü saat 9 da yapılacaktır. (11346)

BEBEK PALAS TAM KONFORLU LÜKS OTEL ve İÇKİLİ LOKANTA

Kış servisimizden istifade buyurunuz. Tenzilâtlı fiatla pansiyon komple kabulüne başlanmıştır. Ailece yemeklerinizi, içkilerinizi lokantamızın Boğaza karşı güzel manzaralı kış bahçesi salonlarında alınız. Çok memnun kalacaksınız. Kış içinde bir yaz hayatı geçirmiş olursunuz. Düğünler ve hususi ziyafetler kabul olunur. Telefon : 36 - 158

Fiat Murakabe Komisyonundan:

36 numaralı ilân — Ceb fenerleri ve ceb fenerlerinde kullanılan pil ve ampullerin her birinden veya hepsinden ellerinde ikişer düzüneden fazla bulunanlar bu malların cinslerini ve miktarlarını bir beyanname ile 2/12/1940 pazartesi günü akşamına kadar Mıntaka Ticaret Müdürlüğünde Fiat Murakabe Bürosuna bildireceklerdir.

Keyfiyet 29 numaralı millî korunma kararnamesinin altıncı maddesine istinaden ilân olunur. (11361)

KUŞ TÜYÜNDEN

Yastık, Yorgan, Yatak kullanmak kese ve sıhhatinize faydalıdır.
BİR KUŞ TÜYÜ YASTIK 1 LİRADIR
Yatak yorganları da pek ucuzdur. Adres : İstanbul Çakmakçılar Kuş Tüyü Fabrikası. Telefon : 23027

Bolvadin Belediye Riyasetinden:

On bin nüfuslu elektriği olan kasabamız Belediyesinin eczacılığı açıktır. Askerlikten müecceliyeti de vardır. 940 yılı bütçesine elli lira aylık yardım konulmuştur. Bunu üç sene müddetle vermeği Belediye Meclisi kabul etmiştir. Belediye altındaki eczane ittihaz olunacak binayı meccanen verecektir. Taliblerin hemen müraatleri. (11191)

Devlet Demiryolları işletme U. M. den:

Muhammen bedeli elevatörlü makineler için (6000) lira ve elevatörsüz makineler için de (5100) lira olan 2 aded orta tip beton makinesi taahhüdünü ifa edemiyen müteahhidi nam ve hesabına (16/12/1940) pazartesi günü saat (11) on birde Haydarpaşada Gar binası dahilindeki Komisyon atrafından pazarlık usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (900) liralık kat'i teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte pazarlık günü saatine kadar Komisyona müracaatleri lâzımdır.

Bu işe aid şartnameler Komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (11250)

Açık arttırma ile fevkalâde satış

Birincikânunun 1 inci pazar günü sabah saat 10,30 da Göztepede Çiftehavuzlar istasyon ittisalinde Tepegöz sokağında 11 No.lı köşkte mevcud ve İngiliz sefareti erkânından bir şahsa aid münhasıran som mavundan mamul İngiliz eşyaları açık arttırma ile satılacaktır. Som cevizden ve etajer şeklinde İngiliz büfesi, Maples ve Co İngiliz fabrikasından som mavundan elbise dolabı ve oyun masası, ve üç aded dikiş masası, som cevizden eski İskoçya antika dolab, hakiki İngiliz portmantosu, çift veyahud tek Mapples Chippendale vesair meşhur İngiliz fabrikaları mamulâtı som mavun fantazi sandalyalar, içi aynalı güzel bir tuvalet masası, som mavundan İngiliz tuvalet aynası, Hind-Acem işi ajurlu işlenmiş demirindi salon takımı, Musarabi arabesk paravanalar ve perdelikler, Sam işi bronz aynaklı Jâmba ve tepsi, İskoçya mamulâtı ve işlenmiş bronz çerçeveli bir çift ayna: 7 parçalı sedefli ve çiçekli kanape takımı, mermerli büyük lavmano, güzel bir Fransız kitabhanesi ve üstü vitrinli eski bir Fransız yazıhanesi, AEG Vampyr elektrikli halı süpürgesi, çocuk arabası, aynalı ve aynasız beyaz lâke dolablar, 52 parçalı su takımı, hayli duvar tabakları ve vazolar vesair ev eşyaları, güzel bir keman, Ferhan, Hereke vesair halılar. Köşk dahi büyük bahçesi ve tenisile kiralıktır.

ÇALGILAR

AHENK, MANDOLİN vesaire
Eskişehir: Ahenk mucidi S. Suad

MUHASEBECİ ARANIYOR

Bir nakliye şirketinin muhasebe işlerini tedvir edebilecek 30 - 40 yaşları arasında Türk bir muhasebeciye ihtiyac vardır. 21338 telefona müracaat.

Mide, barsak ve iç hastalıkları muayenehanesi
Dr. Y. Hallacyan
Taksim (Eski Talimhanede) Abdülhak Hâmid caddesi. Sabiha apart. No. 12, daire No. 4

ZAYİ — Beşiktaş Nüfus memurluğundan aldığım nüfus tezekeremi zayi ettim, yenisini alacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Ortaköy Cavidağa mahallesi No. 9 Ramazan Rıza kızı Neriman

Sahib ve Başmuharriri: YUNUS NADİ
Umumî neşriyatı idare eden Yazı işleri müdürü: HİKMET MÜNİF ÜLGEN

Cumhuriyet Matbaası

Bu akşam: Galatasaray GARDEN (Eski Parizyana) salonları Açılıyor

S E S KRALİÇESİ **HAMİYET YÜCESES**

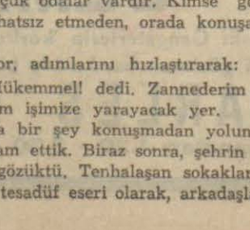

Bestekâr tamburî SALÂHADDİN PINAR, Kemanî NECATİ TOKYAY, Piyanist FEVZİ ASLANGİL ve arkadaşlarının saz heyetine iştirak edenler: Klarnet SALİH, Ney NİHAD, Okuyucu Baylar: Aksaraylı YAŞAR, HÂMİD DİKSES, Okuyucu Bayanlar: FAİDE, MELÂHAT, İzmirli CAN BELKİS

Bu emsalsiz saz heyetini musiki seven sayın halkımıza hararetle tavsiye ederiz.

BAYILANLAR, ÇARPINTI ve SİNİR BUHRANI ÇEKENLER
NEVROL CEMAL
den 20 damla alırlarsa sinirleri yatışır, derhal ferahlarlar.

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğünden:

Mefsuh İstanbul Rıhtım, Dok ve Antrepo Şirketi tahvilâtının 69 numaralı faiz kupon bedelleri beheri «44» kuruş hesabile 2/12/940 tarihinden itibaren ödenecektir.

Kupon hâmillerinin pazartesi, çarşamba, perşembe günleri saat 13 ten 16 ya kadar Umum Muhasebe Şubemize müracaatleri ilân olunur. (11261)

ŞENKER UNT KOMPANİ A. G.

İSTANBUL ŞUBESİ

İstanbul Galata
Voyvoda Cad. 16
Ankara han

Telefon : 49454
Telgraf : SCHENKERCO
Posta kutusu 1043

UMUMÎ NAKLİYAT

İTALYA-TÜRKİYE

Arasında vagon grupaj seryisi
(SEVKİYAT : HAFTADA 3 - 4 DEFA)

S. A. INNOCENTE MANGILI Adriatica
«S. A. İ. M. A.» Milano Via Pontaccio
13 ile müştereken

Cenova, Bolonya, Firenze, Fiume, Livorno, Napoli, Postumia, Roma, Triyeste, Torino, Venedik, Verona ve İtalyanın dahilinde ve hududlarındaki diğer mühim mevkiindeki şube ve acentalarile icra kılınır.

Satılık Köknar Tomruğu

Devlet Orman İşletmesi Bolu Revir Âmirliğinden :

1 — Bolu Karacasu deposunda istifte mevcud 1955 aded muadili 933/304 M3 mikâb köknar tomruğu açık arttırma ile satılacaktır.

2 — Tomrukların ayrıca baş kesme payları mevcud ve kabukları soyulmuş olup hacim kabuksuz orta kutur üzerinden hesablanmıştır.

3 — Tomruklara aid satış şartnamesi Ankara Orman Umum Müdürlüğünde ve İstanbul, Ankara, Bolu Çevirge Müdürlüklerinde ve Boluda Devlet Orman İşletmesi Revir Âmirliğinde görülebilir.

4 — Tomrukların beher metre mikâbının muhammen bedeli 111 lira 56 kuruştur.

5 — İsteklilerin % 7,5 muvakkat pey akçesile 2/12/940 günü saat 15 te Boludaki Revir Âmirliğine müracaatleri. (11159)

Türkiye Cumhuriyeti
ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100,000,000 Türk lirası.
Şube ve ajans adedi: 265.

Zirai ve ticari her nevi banka muamelelerî.

Para biriktirenlere 28,800 lira ikramiye veriyor.

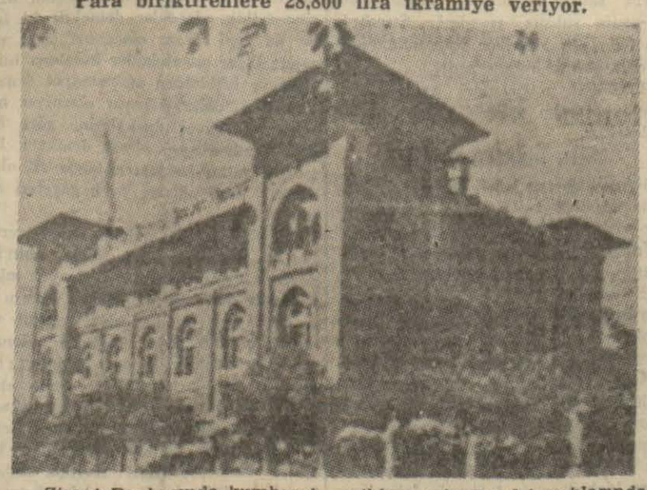

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesablarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4	aded	1,000	liralık	4,000	lira	100 aded 50 liralık	5,000 lira
4	»	500	»	2,000	»	120 » 40 »	4,800 »
4	»	250	»	1,000	»	160 » 20 »	3,200 »
40	»	100	»	4,000	»		

DİKKAT: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir

Kur'alar senede 4 defa, 1 eylûl, 1 birincikânun, 1 mart ve 1 haziran tarihlerinde çekilecektir.

Ceb, Kol saatleri altın Metal 15 sene garantili 6 TAKSİTTE

Kömür ve Odun Sobaları 4 TAKSİTTE

Havagazi ve Elektrik Ocakları 4 TAKSİTTE

AEG elektrik süpürge ve fırınları 6 TAKSİTTE

Avizeler ve hediyelikler 4 - 6 TAKSİTTE

LUXOR Radyoları ve otomatik GRAMOFONLARI (Taksitle)
OSMAN ŞAKAR ve Şki.
Galata, Bankalar caddesi 59 - 47. Tel: 42769. Beyazıd, Üniversite caddesi No. 28, Kadıköy, İskele caddesi No. 33/2.

Bolu Orman Koruma Talimgâh Taburu Satınalma Komisyonundan:

Orman Koruma alay ihtiyacı için mayıs 1941 sonuna kadar beş aylık birinci nevi fabrika unu kapalı zarf usulile kimyahanece tahlile tâbi olmak şartile 71000 kilo un satın alınacağından 2490 sayılı kanunun yedinci maddesi mucibince ilân olunur. (11189)

Miktarı	Muhammen bedeli	Muvakkat teminat miktarı	Tutarı miktarı	İhalenin nev'i
Kilo	K. S.	Lira K.	Lira K.	
71000	17 00	905 25	12070 00	Kapalı zarf
İhalenin tarihi	Günü	Saati	Mahalli	
10/12/940	Salı	14 te	Bolu askeri kışlası	

İyi saat kullanmak istiyenlerin nazarı dikkatine
ARLON

1940 senesinin

Kadın, Erkek Kol ve Ceb saatlerinin son modelleri gelmiştir.
Saat almadan evvel çok zengin olan çeşidlerimizi görünüz
Satış deposu : Z. Saatman, Sultanhamam, Camcıbaşı han 1 inci kat.
Satış yeri : Basri Tümer, Yeni Valde hanı.

Satılık Köknar Tomruğu

Devlet Orman İşletmesi Bolu Revir Âmirliğinden :

1 — Bolu Karacasu deposunda istifte mevcud 1566 aded 808/544 M3 köknar tomrukları açık arttırma ile satılacaktır.

2 — Tomrukların ayrıca baş kesme payları mevcud ve kabukları soyulmuş olup hacim kabuksuz orta kutur üzerinden hesablanmıştır.

3 — Tomruklara aid satış şartnamesi Ankara Orman Umum Müdürlüğünde ve Ankara, İstanbul, Bolu Çevirge Müdürlüklerinde ve Bolu Devlet Orman İşletmesi Revir Âmirliğinde görülebilir.

4 — Tomrukların muhammen bedeli 11 lira 56 kuruştur.

5 — İsteklilerin % 7,5 muvakkat pey akçesile 5/12/940 perşembe günü saat 15 te Boludaki Revir Âmirliğine müracaatleri. (11186)

GALATA PERŞEMBE PAZARI YOĞURTÇU HAN 3 VE BANKALAR CAD. 47-59
MARVIN
İSVİÇRENİN PRESİZYON SAATİ
Başlıca Vilâyetlerde Acente Aranıyor.

Ordu Vilâyetinden :

1 — 8/11/940 tarihinde ihalesi yapılmak üzere kapalı zarf usulile eksiltmeye çıkarılan 23359 lira 50 kuruş bedeli keşifli Ordu Vilâyeti Hükûmet konağı kalörifer tesisatına istekli çıkmadığından 8/11/940 tarihinden itibaren bir ay zarfında pazarlık suretile ihalesi yapılmak üzere askıya çıkarılmıştır.

2 — Muvakkat teminat 1751 lira 96 kuruştur.

3 — İsteklilerin Nafıa Dairesi İnşaat Komisyonuna müracaatleri. (10968)

SERGİ

Memleketimizde ilk defa olarak açılan bu orijinal sergide Güzellik, Dekoratif ve nefis eserler teşhir edilmektedir.
(Beyoğlu Tünel civarı Narmanlı Yurdu, TÜRKİYE GÜZEL SAN'ATLAR ATELYESİ Tel : 42769

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğünden :

İşletmemiz muamelât servisinde iş takib eden komisyoncu ile maiyet memurlarına evvelce verilmiş olan karneler 1 kânunusani 941 tarihinden itibaren hükümsüz kalacağından yenilerini almak üzere Galata Merkez binamızda İşletme Şubesi Muamelât Servisine müracaat lüzumu ilân olunur. (11378)

Hakkile kazanılmış bir şöhret
ALİ MUHİDDİN HACI BEKİR

Yüksek Mühendis Mektebi Satınalma Komisyonundan :

Eşyanın cinsi	Miktarı		Muhmamen bedeli	İlk teminatı	EKSİLTMENİN Tarihi	Saati	Şekli
Gömlek ve pijama	400	takım	9,00 L.	285	9/12/1940	14.30	Açık
Iskarpin	400	çift	7,15 »	215	»	14,45	»
Elbiselik kumaş	1100	metre	6,75 »	557	»	15,00	Kapalı

İhtiyacımız yukarıda gösterilen tarih ve şekillerde eksiltmelere konulmuştur. Fazla malûmat için mektebe müracaat. (11021)

Merhametten Maraz

Yazan: *Stefan Zweig* — 22 — Türkçeye çeviren: *Hamdi Varoğlu*

— Siz, hakikaten... garib bir adamsınız. Af buyurun, bu sözü kelimenin fena manasile söylemiyorum. Fakat, bu cidden garib, siz de takdir edersiniz, hem çok garib... Kendiniz söylüyorsunuz, haftalardanberi bu eve gidip geliyormuşsunuz. Diğer taraftan, kümes gibi küçük bir şehirde oturuyorsunuz, hem de müthiş surette dedikoducu bir yer. Sonra da, Kekesfalva'yı asılzade zannediyorsunuz! Arkadaşlarınızdan, Kekesfalva'nın asılzadeliğine dair bazı rivayetler, aleyhinde demek istemiyorum. Fakat bazı sözler işitmediniz mi?.. Size anlatmış olmaları icab ederdi ki...

Kat'i bir eda ile:

— Hayır, dedim. Maalesef, hiç kimse, bana bu hususta hiç bir şey söylemedi. Arkadaşlarımdan hiç birile, Kekesfalva'ya dair konuşmadım.

Öfkelenmeğe başladığımı hissediyordum. İnsanın yüzüne karşı, garib bir adam olduğu tekrar tekrar söylenirse, bu pek hoşa gitmiyor.

Kondor:

— Garib şey, dedi, garib şey! Kekesfalva sizden bahsederken mübalâğa ediyor sanmıştım. Ne yalan söyliyeyim, hayranlığını biraz şüpheli karşılamıştım. Bu gün hep yanlış teşhisler koyuyorum. Sizin, bu eve, sırf o ilk akşamki hâdiseden dolayı, sadece hastaya karşı olan sempatiniz saikasile devam ettiğinize inanamıyordum. İyi keşfetmişsiniz... Bu Kekesfalva müstesna bir adamdır. Fakat, diğer taraftan, muahezeye lâyık taraflarını da bildiğim için, ona asılzade demenizi, affedersiniz ama hayli gülünç buluyorum. Maamafih, onu herkesten iyi tanıyan bir adam sıfatile söylüyorum, emin olunuz ki, gerek ona, gerek zavallı kızına bu kadar dostluk göstermeniz, sizi utandıracak bir hareket değildir. Onun hakkında size ne derlerse desinler, kanmayınız. O sözlerin, bu günkü hassas ve iyi kalbli Kekesfalva ile hiç bir münasebeti yoktur.

Kondor, bu sözleri söylerken bir yandan da yürüyor ve bana bakmadan konuşuyordu. Bir müddet sonra adımlarını yavaşlattı. Düşünceye daldığını ve bu düşüncesini bozmak istemediğini tahmin ettim. Hiç konuşmadan, böylece, dört beş dakika yürüdük. O esnada karşılaştığımız bir araba, bizi yoldan ayrılmağa mecbur etti. Civar köylülerden olan arabacı, bu garib çifti, gecenin bu geç vaktinde gezmeğe çıkan bu zabitle, bu gözlüklü tombul adamı mütecessis nazarlarla seyretti. Araba uzaklaşınca, Kondor bana döndü:

— Beni dinleyin, dedi. Yarım iş görmek ve yarım lâkırdı söylemek iyi değildir. Yeryüzündeki bütün fenalıkların sebebi budur. Belki lüzumundan fazla söyledim. Güzel duygularınızı bozmak istemem. Halbuki, merakınızı fazla tahrik ettiğim için, gidip başkalarından malûmat almağa kalkışmanız muhtemeldir. Korkarım ki, başkalarının size verecekleri malûmat hakikate uygun olmıyacaktır. Sonra da, bir insan, uzun zaman temas ettiği şahısların kim olduğunu bilmesin, buna imkân yoktur. Hatta, bundan sonra, Kekesfalva ile olan münasebetlerinizde, şimdiki kadar safdil davranmamanız ihtimali vardır. Binaenaleyh, eğer dostumuz hakkında malûmat edinmeği cidden arzu ediyorsanız, maalmemnuniye emrinize amadeyim.

— Elbette.

Doktor, saatini çıkardı.

— On bire çeyrek var. Daha koskoca iki saat vaktimiz var. Trenim saat biri yirmi geçe kalkıyor. Fakat bana kalırsa, böyle şeyler yol üstünde konuşulmaz. Rahat rahat görüşebileceğimiz sakin bir yer biliyor musunuz?

Bir an düşündüm.

— Arşidük Frederik sokağındaki Tirol meyhanesine gidelim. Orada küçük küçük odalar vardır. Kimse gelip bizi rahatsız etmeden, orada konuşabiliriz.

Doktor, adımlarını hızlaştırarak:

— Mükemmel! dedi. Zannederim orası tam işimize yarayacak yer.

Başka bir şey konuşmadan yolumuza devam ettik. Biraz sonra, şehrin ilk evleri gözüktü. Tenhalaşan sokaklarda, iyi bir tesadüf eseri olarak, arkadaşlarımdan hiç birisine rasgelmedik. Sebebini bilmiyorum ama, ertesi gün, yol arkadaşımın kim olduğunu sormaları hoşuma gitmiyecekti.. Garib ihtilâtlar arzeden bu işe karıştığım günden beri, derinliklerine gitgide daha fazla daldığımı hissettiğim esrarengiz lâbirentin yolunu gösterecek iz bırakmamağa, esasen gayret ediyordum.

***

Bu, Tirol meyhanesi, ufacık yer. Kötü şöhret taşıyan, güzel, küçük bir oteldi. İğri büğrü, eski bir sokakta, biraz üçra bir yerde idi. Kapıcısı, hatta güpegündüz, bitişik iki oda istiyen çiftlere, karakola verilecek fişi doldurtmağı bile bile ihmal ettiği için, bu oteli bizler pek severdik. İşin, emniyetli diğer bir ciheti de, bu aşk yuvalarına gitmek için, küçük şehirlere hâs mütecessis nazarlara fazla maruz cümle kapısından girmeğe mecburiyet olmamasıydı. Meyhanenin büyük salonundan, bir merdivenle, hedefe varılıyordu.

Müessesenin kendisi biraz şüpheli bir yer olmasına mukabil, verdiği misket şarabı, nefasette eşsizdi. Her akşam, kasabalılar, orada, örtüsüz, kabasaba masaların basına rahat rahat yerleşip bir kaç kadeh içki içerler, kasaba işlerinden, hatta dünya işlerinden bahsederlerdi. Bu içki içenlere mahsus dört köşe büyük salonun çepeçevre etrafına, biraz yüksekçe olmak şartile, sözüm ona localar yapılmıştı. Bu localar, birbirinden, kalın bölmelerle ayrılmış ve bölmelerin üstüne, sade resimler çizilmişti. Bu locaların haricle teması, kalın perdelerle o şekilde kesilmişti ki, bunlara adeta hususî odalar demek caizdi ve esasen, bir bakıma, o vazifeyi görüyorlardı. Bir subay veya bir senelik gönüllü, tanıdığı Viyanalı bir kadınla, kimseye gözükmeden buluşmak istediği zaman, bu localardan birini ayırtırdı.

Rahat rahat konuşmaktan ibaret bir maksad için böyle bir loca tutulması, otelin tarihinde çokluk görülmemiş bir hal olsa gerekti. Doktor ve ben böyle yaptık. Çünkü, doktor Kondor'un vadettiği izahatı dinlerken, ikide birde arkadaşların selâmları veya mütecessis bakışlarile rahatsız olmak, yahud bir mafevk geldiği takdirde hürmetle ayağa kalkıp selâm vermeğe mecbur olmak hoşuma gitmiyordu.

Servis yapan kız, yanımıza tekrar gelmesin diye olacak galiba, Kondor, derhal iki litre şarab ısmarladı, parasını peşin ödedi, genc kıza da bol bir bahşiş verdi. Kız minnettar bir «Allah bereket versin» temennisinden sonra çekildi, gitti. Kapının perdesi kapandı ve dışarıdan gelen belli belirsiz bir iki gürültüden başka ses işitilmez oldu. Hakikaten yapyalnızdık ve rahatsız edilmiyeceğimize emindik.

Kondor, önce benim kadehimi, sonra kendi kadehini doldurdu. Hareketlerindeki ahestelikten anladığıma göre, bana söylemek, hatta benden saklamak istediği şeyleri hazırlıyordu. Bu işi bitirip bana döndüğü zaman, bidayette hiç beğenmediğim o gevşeklik ve rehavet ifadesi, yüzünden tamamen silinmişti. Bakışı keskindi.

— En başından başlamak ve şimdilik Lajos Von Kekesfalva'yı bir tarafa bırakmak daha doğru olur, dedi. Çünkü, o tarihte, Kekesfalva henüz mevcud değildi. Bu ismi taşıyan siyah redingotlu, altın gözlüklü emlâk sahibi, asılzade veya büyük rütbeli adam yoktu. Yalnız, Macar - Slovak hududunda, sefil bir küçük köyde, Leopold Kanitz ismili, daracık göğüslü, keskin bakışlı bir küçük Yahudi vardı ki, herkes, zannederim, Lammel Kanitz diye çağırdı.

Galiba irkildim, yahud, son dereceye varan hayretimi diğer her hangi bir şekilde izhar ettim. Çünkü, her şey aklıma gelebilirdi, fakat bunu kat'iyyen tahmin etmezdim. Kondor, gülümsiyerek devam etti:

— Evet, Leopold Kanitz - Kanitz. Çare yok, böyle. Bu isim, çok sonradan, bir nazırın delâleti sayesinde, bildiğiniz asalet unvanlı isim haline gelebilmiştir. Belki unutmuşsunuzdur. Burada, bu memlekette uzun müddet yaşamış bir kımse, nüfuzu ve nüfuzlü tanıdıkları varsa, isim değiştirebilir, Macarlaşabilir, hatta bazan asalet payesi bile alabilir.

Sonra da, bu kısacık boylu, keskin ve hilekâr bakışlı küçük Yahudinin, meyhaneye giren köylülerin atlarına, arabalarına bekçilik ettiği, yahud bir avuç patates mukabilinde, kadınların sepetlerini pazara taşıdığı günlerden beri, Leitha ırmağından pek çok su aktı.

Evet, Kekesfalva'nın, daha doğrusu Kanitz'in babası bir Macar beyi değil, köyün methalindeki küçük hanın fakir kiracısıydı. Oduncular ve yük arabacıları, sabah akşam hana uğrarlar, soğuk Karpatları geçmeden evvel veya geçtikten sonra, orada, bir iki kadeh, 70 derecelik ispirto içki içerlerdi. Bazan, bu mayi halindeki ateş, hisleri üzerinde fazla şiddetli bir tesir yapardı. O zaman, kadehleri, iskemleleri kırarlardı. Kanitz'in babası, böyle bir patırdı esnasında bir darbe yemiş, o yüzden ölmüştü. Bir takım köylüler, pazar dönüşü, hana uğrayıp içki içtikten sonra kavgaya tutuşmuşlar.

[Arkası var]